

Kvalitetsarbete och måluppfyllelse inom grundskolan

Tidaholm

December 2023

Innehåll

Innehåll	1
Sammanfattning	2
1. Inledning	4
2. Granskningsresultat	6
BILAGOR	30

Sammanfattning

Deloitte AB har av de förtroendevalda revisorerna Tidaholms kommun fått uppdraget att genomföra en granskning av barn- och utbildnings systematiska kvalitetsarbetet inom grundskolan.

Revisionsfråga

Säkerställer barn- och utbildningsnämnden att alla elever i grundskolan når så långt som möjligt mot kunskapsmålen?

Svar på revisionsfråga

Vår sammanfattande revisionella bedömning är att barn- och utbildningsnämnden till viss del har säkerställt att alla elever i grundskolan når så långt som möjligt mot kunskapsmålen.

Iakttagelser/Slutsatser

Nedan presenterar de mest väsentliga iakttagelser och slutsatser som ligger till grund för vår sammanfattade revisionella bedömningen.

- Tidaholms grundskola visar en bekymmersam trend med färre elever i årskurs 9 som uppfyller kunskapskraven. Denna nedgång, som påverkar både flickor och pojkar - med flickor som generellt presterar bättre - tyder på könsrelaterade skillnader i prestationer och en övergripande försämring över tid. Skilda resultat mellan skolorna understryker kvalitetsskillnader i undervisningen. Vidare indikerar variationer mellan årskullar att elevprestationer påverkas av skiftande faktorer som utbildningskvalitet, elevstöd och socioekonomiska förhållanden.
- Tidaholms prestation jämfört med riksgenomsnittet och liknande kommuner uppvisar varierande resultat, med distinkta styrkor men även utmaningar, främst i årskurs 9 där nedgången i studieresultaten är tydligare än både nationellt och i jämförbara kommuner
- Tidaholm har konsekvent högre kostnader per elev jämfört med riksgenomsnittet och andra liknande kommuner. Denna skillnad i kostnad blir särskilt tydlig efter 2020, där en markant ökning observeras. Tidaholm uppvisar en större nettokostnadsavvikelsen än jämförbara kommuner. Detta

indikerar att Tidaholm lägger mer pengar än vad som förväntas utifrån standardparametrar som används för jämförelse. Medan Tidaholm lägger mer resurser per elev jämfört med riket och liknande kommuner, noteras inte en motsvarande förbättring i kunskapsresultaten i åk 9. Denna diskrepans pekar på möjliga brister i effektiviteten av resursanvändningen.

- Det finns en upplevd brist på resurser inom grundskolan, detta då majoriteten av lärare som svar på enkäten upplever att det inte finns tillräckliga resurser för att bedriva verksamhet i enlighet med lagkrav och nationella mål. Lärarnas klagomål om bristen på resurser framträder tydligt även i deras kommentarer.
- Lärartätheten i Tidaholms grundskolor har försämrats under de senaste åren. Även om en hög andel lärare fortfarande har pedagogisk högskoleexamen, har andelen lärare med fullständig lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne minskat - nivån är dock fortfarande god i jämförelse med riket. Samtidigt har klasstorlekarna ökat, vilket kan leda till ökad belastning på lärare och minskat individuellt stöd för eleverna.
- Trots ett välstrukturerat ramverk, har det identifierats brister i implementeringen av SKA. Detta inkluderar utmaningar såsom bristande engagemang och struktur i kvalitetsarbetet, särskilt på enhetsnivå. Både rektorer och lärare uttrycker behovet av mer stöd och tydlighet i kvalitetsarbetet, samt en önskan om mindre administrativ börda för att kunna fokusera mer på undervisningen.
- Nuvarande mål för barn- och utbildningsnämnden är inte långsiktiga och effektorienterade, vilket kan begränsa deras relevans och effektivitet. En tendens att förväxla indikationer med faktiska mål förekommer, vilket kan snedvräda målens syfte. Dessutom är målformuleringsprocessen i stor utsträckning driven av tjänstemän, snarare än av nämnden. Detta kan leda till att målen inte fullständigt speglar nämndens politiska vision eller intentioner.
- Styrkedjan inom barn- och utbildningsnämnden är inte helt ändamålsenlig, vilket framgår av strukturella och funktionella utmaningar. Bristande engagemang och förståelse för kvalitetsfrågor

bland nämndens medlemmar begränsar deras förmåga att effektivt styra och övervaka kvalitetsarbetet. Dessutom påverkar brister i kommunikationsprocesserna styrningens och ledningens effektivitet i skolverksamheten.

- Barn- och utbildningsnämndens utvärdering och uppföljning av grundskolans resultat och kvalitetsarbete uppvisar brister. Rapporterna och underlagen för nämndens uppföljning saknar djupgående analyser av orsakerna till de otillräckliga studieresultaten och måluppfyllelsen, vilket begränsar deras förmåga att förstå och proaktivt hantera de bakomliggande faktorerna. Nämndens reaktiva inställning och brist på förebyggande åtgärder för att adressera svaga studieresultat framhäver behovet av en mer grundlig och handlingsorienterad strategi.
- Nämndens brist på omfattande och detaljerad analys av de varierande studieresultatens grundorsaker har begränsat förmågan att både identifiera bakomliggande orsaker och utforma effektiva åtgärdsplaner. Det råder en god enighet bland intervjuade politiker och tjänstemän/rektorer om att de svajande och vikande studieresultaten i högstadiet beror på en kombination av socioekonomiska faktorer, pandemins effekter, ledningsrelaterade utmaningar, resursbrist, pedagogiska hinder, samt brister i nämndens uppföljning och utvärdering. Avsaknad av en detaljerad och sammanfattande analys av grundorsakerna begränsar dock en effektiv identifiering och åtgärdande av bakomliggande problem.
- Resursfördelningsmodellen inom grundskolan, uppvisar flera utmaningar. Modellen fokuserar på likvärdig snarare än kompensatorisk resursallokering, vilket innebär att den inte alltid tar hänsyn till de unika behoven hos individuella skolor och elever.
- En förbättrad korrelation mellan årskurs 9-elevens slutbetyg och resultaten på nationella prov har observerats. Även om detta är ett positivt tecken, understryker det behovet av fortsatta ansträngningar för att ytterligare förädla betygssättningsprocessen, så att betyget på ett rättvist och konsekvent sätt reflekterar elevernas verkliga kunskapsnivå och färdigheter.
- För att effektivt tillmötesgå elevernas individuella behov i en miljö med varierande förutsättningar, understryker flera lärare vikten av att utveckla och förbättra undervisningsmetoderna. De framhäver att hinder såsom personalbrist och bristande kontinuitet negativt påverkar undervisningens kvalitet.

- Trots att etablerade strukturer och processer finns för att identifiera och stödja elever som riskerar att inte nå de nationella kunskapsmålen, visar praktiken brister i konsekvent och effektiv tillämpning. Speciellt vid övergången till högstadiet är identifieringen av elever med extra behov ofta fördröjd. Vidare, även om åtgärdsplaner utarbetas av specialpedagoger, begränsas deras genomförande av resursbrist.

Rekommendationer

Barn – och utbildningsnämnden rekommenderas att:

- utveckla och införa en strategisk och långsiktig målstruktur som speglar nämndens politiska vision och effektivt svarar mot grundskolans faktiska behov.
- mer aktivt engagera sig i kvalitetsarbetet inom grundskolan, särskilt genom att regelbundet föra dialog med skolledare, rektorer och lärare.
- utforma en mer riktad och differentierad resursfördelningsmodell som effektivt adresserar de unika behoven hos enskilda skolor och elever.
- etablera och stärka systematiska processer för tidig identifiering och stöd till elever som riskerar att inte uppnå kunskapskraven, med särskilt fokus på övergångsperioden mellan mellanstadiet och högstadiet
- aktivt främja utvecklingen och implementeringen av effektiva, differentierade undervisningsmetoder inom skolorna, med särskilt fokus på ämnen där eleverna visar lägre prestationer.
- utveckla och förstärk uppföljnings- och utvärderingsprocesserna för att säkerställa att skolorna når uppsatta mål och ständigt förbättrar sin prestation.

Jönköping den 2023-12-11

DELOITTE AB

Revsul Dedic
Certifierad kommunal revisor

Shkurte Bilalli
Verksamhetskonsult

1. Inledning

Bakgrund

Enligt nationell statistik har kunskapsresultatet för elever i åk 9 i kommunal grundskola i Tidaholms kommun försämrats under 2021/2022 jämfört med tidigare åren. Försämringen noteras för andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, andel behöriga till yrkesprogram samt genomsnittliga meritvärdena. Även när man tittar på avvikelse från modellberäknat värde (egen struktur) noteras väsentlig försämring.

Forskning visar att framgångsrika skolor präglas av ett arbete med att ständigt förbättra verksamheten. Det handlar om att rektor och lärare skapar sig en förståelse för varför resultatet ser ut som det gör och också ifrågasätta dem. Med utgångspunkten i en sådan förståelse sätter framgångsrika skolor åtgärder som syftar till att höja målpuppfyllelsen. Ett väl fungerande kvalitetsarbete ger förutsättningar för elever att utvecklas och få god utbildning i stimulerande och trygg miljö. För att kvaliteten i skolan ska utvecklas krävs att verksamheten ständigt prövas, resultat följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Det här gäller för alla skolenheter oavsett resultat, men vid skolenheter där det finns elever som inte når kunskapskraven behöver skolenheten veta vad resultatet beror på och utifrån den vetskapen arbeta för att höja målpuppfyllelsen. Det ska pågå ett ständigt arbete för att säkerställa att alla elever utvecklas så långt de kan utifrån sina individuella förutsättningar. Skolans kvalitet och likvärdighet påverkas inte bara av resursernas omfattning utan även av hur de används på varje enskild skola.

De förtroendevalda revisorerna i Tidaholms kommun har gett Deloitte i uppdrag att genomföra granskning av bildningsnämndens styrning och uppföljning av kvalitetsarbete inom grundskolan.

Syfte och avgränsning

Granskningens syfte är att undersöka och bedöma om barn- och utbildningsnämnden i Tidaholms kommun har säkerställt att alla elever i grundskolan når så långt som möjligt mot kunskapsmålen. Granskningen har begränsats till barn- och utbildningsnämnden och den kommunala grundskolan.

Revisionsfråga

Säkerställer barn- och utbildningsnämnden att alla elever i grundskolan når så långt som möjligt mot kunskapsmålen?

Underliggande frågeställningar

- Ligger resultat och målpuppfyllelse i grundskolan i Tidaholms kommun i linje med liknande kommuner, riket, länet och modellberäknat värde?
- Har BUN fastställt tydliga målsättningar för resultat/målpuppfyllelsen inom grundskolan? Har BUN att säkerställt att kommunikation/styrkedja mellan olika nivåer i organisationen är tydlig?
- Har BUN säkerställt att det finns en ändamålsenlig organisation och resursfördelning utifrån skollagens krav och i förhållande till de behov som finns på skolorna och hos eleverna?
- Har säkerställt att det finns en ändamålsenlig systematisk kvalitetsarbetet på alla nivåer i organisationen?
  - *Finns tillfredställande rutiner och insatser för att fånga elever som riskerar att inte nå de nationella kunskapsmålen?*
  - *Finns tillfredställande rutiner och insatser för att ge elever som redan når kunskapsmålen ytterligare intellektuell stimulans?*
- Har BUN identifierat grundorsaker och problemområden som kan förklarar den nedåtgående trend av studieresultat och målpuppfyllelse i högstadiet (åk 9) under de senaste åren?
  - *Om ja, har nämnden vidtagit adekvata åtgärder för att bryta nedåtgående trend av studieresultat och målpuppfyllelse i högstadiet (åk 9) under de senaste åren?*
- Har BUN säkerställt en tillfredställande återrapportering och utvärdering av grundskolans resultat/målpuppfyllelse? Och att nämnden agerar på adekvat sätt vid ev. avvikelse?

Metod och granskningsinriktning

Granskningen fokuserar framför allt på de betydande avvikelser och utvecklingsområden inom granskningsområden.

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier, enkätundersökning, statistiska analyser samt genom intervjuer.

Intervjuer har genomförts med följande befattningshavare: BUN presidiet, skolchefen, kvalitetsstrateg, utvecklingsledare, rektorer.

Granskningen har delats in i följande faser:

- Planering och genomförande av intervjuer.
- Insamling av övrig fakta/underlag, dokumentgranskning och enkätundersökning
- Genomgång, sammanställning och analys av insamlat material.
- Framtagning av viktiga iakttagelser och rekommendationer samt svar på revisionsfråga.
- Rapportskrivning inkl. sakavstämning.
- Presentation av granskning till revisorer.

Enkätundersökning

Inom ramen för denna granskning genomfördes en webbenkät. Enkäten riktades till samtliga pedagoger i grundskolan, med frågor och påståenden relaterade till olika aspekter av deras arbete. De svarande hade möjlighet att lämna egna kommentarer.

Enkäten besvarades av totalt 98 pedagoger, varav 50 arbetar i årskurserna F-6 och 28 i 7-9. Bland svarandena har 56% varit anställda i kommunen i över fem år. Specifikt inom F-6 var andelen med denna anställningstid 86%, medan de återstående 14% hade varit anställda i mindre än ett år. Inom 7-9 var motsvarande siffror 43% respektive 57%, där den senare gruppen hade en anställningstid på mellan ett och tre år. Vi kommer att referera till enkätsvar och kommentarer i rapportens granskningsdel när det är relevant och bidrar till analysen.

Revisionskriterier

Kommunallagen (2017:725), Skollagen (SFS 2010:800), läroplan för grundskolan, (SKOLFS 2010:37) samt tillämpbara interna regelverk, policier och beslut.

Kvalitetssäkring

Kvalitetssäkring har skett genom Deloitte's interna kvalitetssäkringssystem. Rapporten har även kvalitetssäkrats av de intervjuade personerna.

2. Granskningsresultat

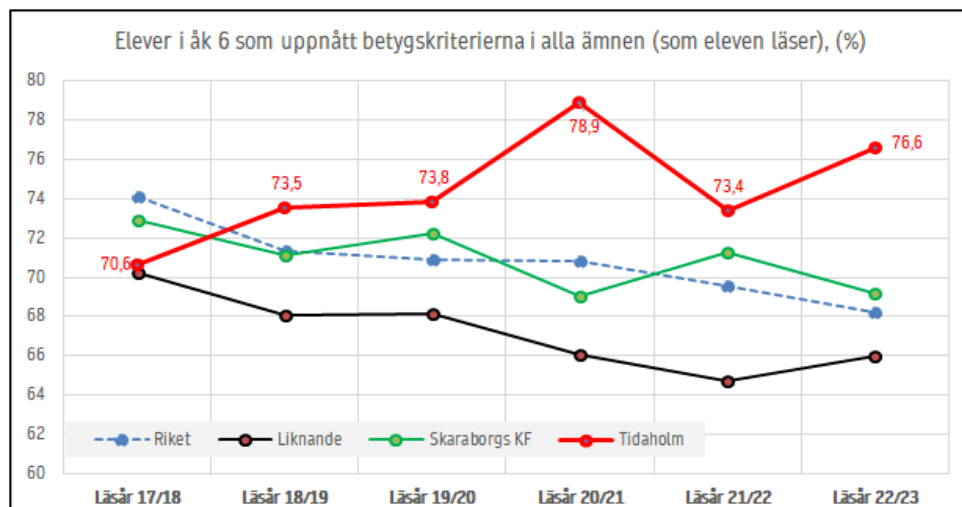
Utifrån genomförda intervjuer och granskat material har en övergripande beskrivning av kvalitetsarbete och måluppfyllelse inom grundskolan gjorts nedan. De iakttagelser som framkommit till följd av intervjuer och dokumentstudier redogörs under den rubrik som ansetts mest lämplig.

2.1 STUDIERESULTAT I GRUNDSKOLAN

2.1.1 Kunskapsresultat – Årskurs 6

Kunskapskrav– skolnivå

Andelen elever i årskurs 6 som har uppnått kunskapskraven i alla ämnen för olika jämförelsegrupper över en tidsperiod från läsåret 17/18 till 22/23 visas i Figur 1 nedan.

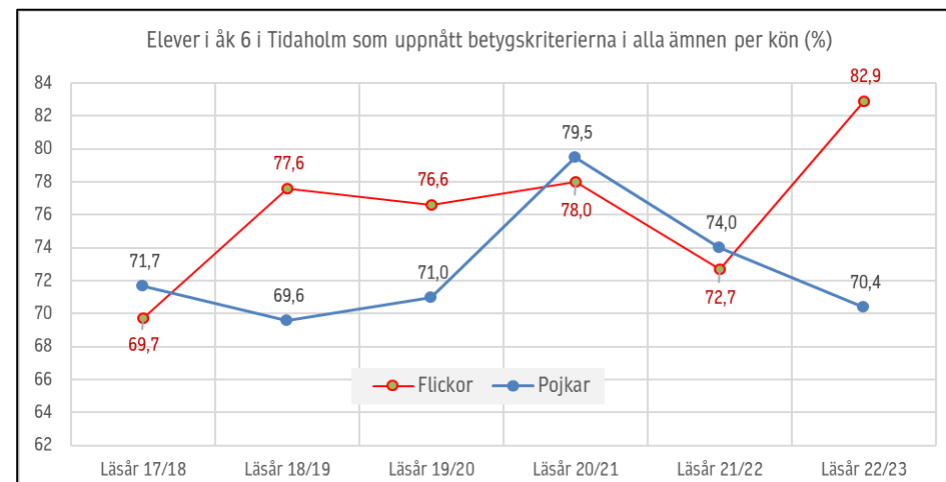
Figur 1. (Källa: Kolada).

Andelen elever som uppnått kunskapskraven i år 6 i Tidaholms kommun har under de senaste 5 åren varit högre än i riket, liknande kommuner, genomsnitt för kommuner som ingår i Skaraborgs kommunalförbund. Tidaholm uppvisar en oregelbunden förbättring över tid i andelen elever i år 6 som når kunskapskraven. Denna trend avviker från den nationella nedåtgående utvecklingen (studieresultat år 6).

Kunskapsresultat per kön

Tittar vi på resultatet per kön, kan vi konstatera att det finns en observerad skillnad i studieresultat mellan könen i Tidaholm, även om det finns fluktuationer från år till år för båda könen, se figur 2. Både flickor och pojkar har haft varierande studieresultat över åren. Flickor visade en nedgång i andelen som uppnått betygsgränserna från 2021 till 2022, men sedan en kraftig ökning till 2023.

Pojkar hade en jämn ökning fram till 2021, därefter en nedgång till 2022 och ytterligare en liten nedgång till 2023. Den största skillnaden mellan könen noteras under 2023, där andelen flickor som uppnådde betygsgränserna var 12,5 procentenheter högre än pojkar.

Figur 2. (Källa: Kolada).

Generellt sett i Sverige och internationellt har forskning visat att flickor tenderar att prestera bättre än pojkar i skolmiljöer i termer av betyg. För att bedöma om Tidaholms resultat är "normala" hade Tidaholms resultat jämförts med riksnittet och liknande kommuner.

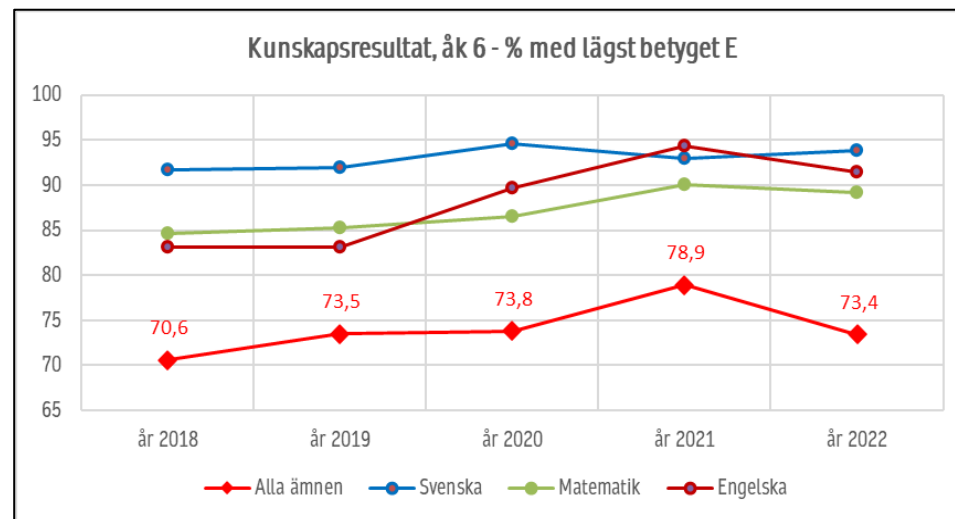
I vår analys av skolresultaten för elever i årskurs 6 i Tidaholm, jämfört med riksgenomsnittet och liknande kommuner, framkommer flera iakttagelser. Flickornas resultat i Tidaholm visar en betydande förbättring 2023, där de inte bara hämtade in utan även översteg resultaten i jämförelsegrupperna.

Pojkarnas resultat i Tidaholm inledde perioden starkare än genomsnittet men visade sedan en mer varierande trend och en utjämning mot rikets siffror 2023. Skillnaden mellan könen i Tidaholm har uppvisat en unik dynamik över tiden. Till skillnad från en konstant skillnad mellan könen i riket och liknande kommuner, har Tidaholm gått från att ha pojkar med bättre resultat än flickor till en situation där flickornas resultat förbättrats avsevärt. Denna distinkta förändring för flickorna år 2023 står i kontrast mot de mer stabila nationella trenderna och utgör en noterbar avvikelse som kan signalera lokala effekter eller initiativ som påverkat resultaten.

Kunskapsresultat i kärnämnen

I Tidaholms kommun har andelen elever som uppnått kunskapskraven i svenska, matematik och engelska förbättrats över en femårsperiod, se figur 3. Svenska visade en stadig ökning från 91,7% till 93,8%, medan matematik uppvisade en stark ökning fram till 2020/21, för att sedan sjunka något. Engelska hade den mest framträdande förbättringen och steg från 83,1% till en topp på 94,4% under 2020/21, trots en liten minskning året därpå.

I jämförelse med riket och liknande kommuner har Tidaholm generellt presterat över genomsnittet. Resultaten i engelska, som initialt låg under rikets genomsnitt, förbättrades särskilt och översteg både riket och liknande kommuner under läsåret 2020/21. Dessa positiva trender i Tidaholm markerar en avvikelse från de mer blandade eller nedåtgående trenderna i riket och i jämförbara kommuner.

Figur 3. (Källa: Kolada).

2.1.2 Kunskapsresultat - Årskurs 9

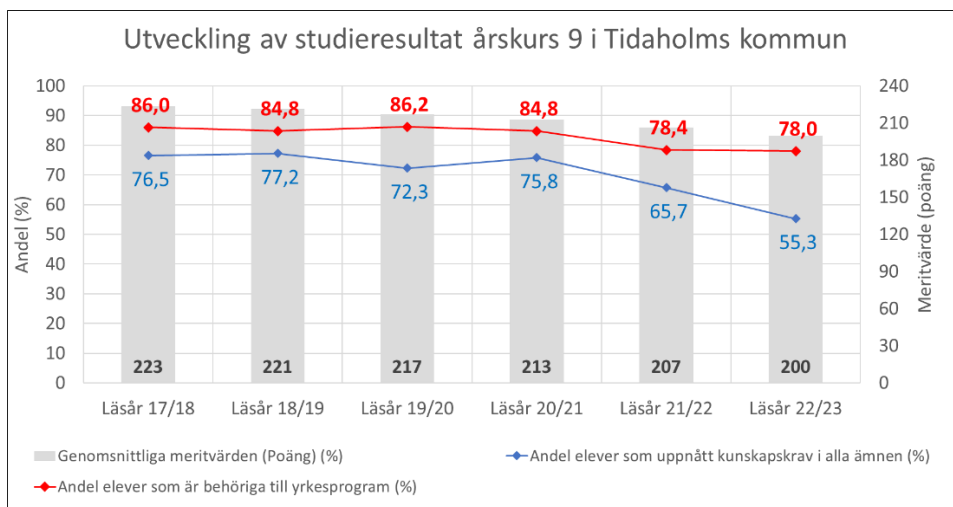
Kunskapskrav och meritvärdena – skolnivå

I figur 4 nedan redovisas utvecklingen av studieresultat i för läsåret 17/18 och läsåret 22/23, mät i andelen elever behöriga till yrkesprogram, andel elever som uppnått kunskapskrav i samtliga ämnen samt genomsnittliga meritvärdena (poäng).

De genomsnittliga meritvärdena har minskat stadigt från omkring 223 poäng under läsåret 17/18 till 200 poäng under läsåret 22/23. En sådan förändring i meritvärden indikerar en generell nedgång i elevprestationer över tid. En specifik nedgång har även observerats i andelen elever behöriga till yrkesprogram. Denna siffra har minskat från 86% av eleverna till 78%.

Detta pekar på att en lägre andel elever uppnår de grundläggande kunskapskraven som behövs för fortsatta studier inom yrkesinriktade program. Ännu mer markant är den minskade andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, en siffra som har sjunkit från 76,5% till 55,3%.

Figur 4. (Källa: Kolada).

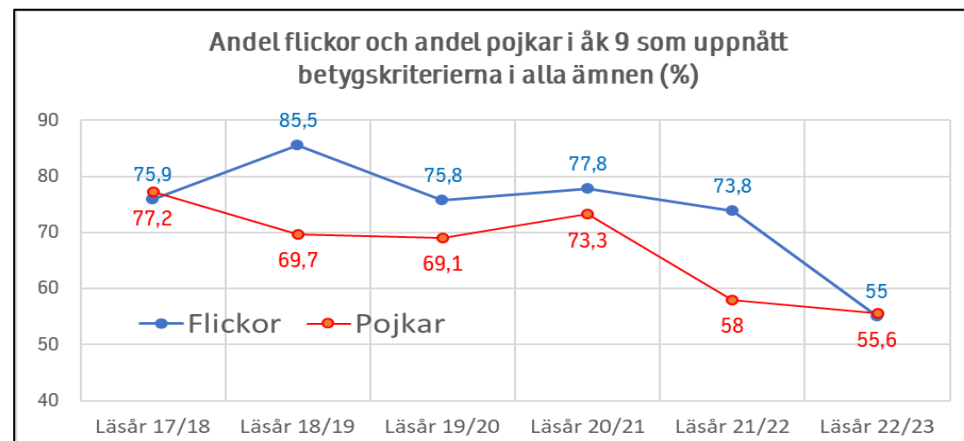
Ovanstående iakttagelser leder till slutsatsen att elevernas förmåga att uppfylla de uppställda kunskapskraven har försämrats. En jämförelse över de olika läsåren tyder på att färre elever nu når de mål som är nödvändiga för fortsatt studiegång i de valda yrkesprogrammen. Denna trend av fallande resultat kan ha signifikanta konsekvenser för elevernas framtida utbildnings- och arbetsmöjligheter.

Studieresultat per kön

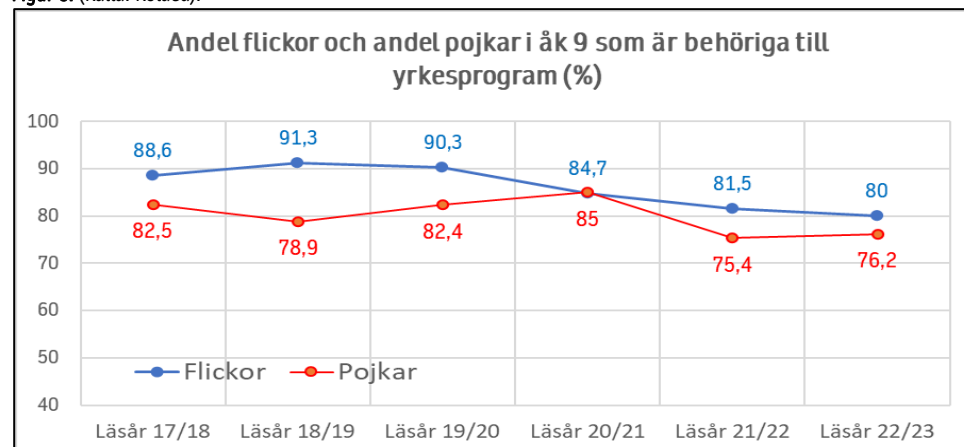
För att få en insikt i hur pojkar och flickor i år 9 i Tidaholms kommun presterar i förhållande till varandra har en genomgång av studieresultat per kön gjorts.

Andelen flickor som uppnått betygskriterierna i alla ämnen över lag har varit högre än andelen pojkar från läsåret 17/18 till läsåret 21/22, se figur 5. Båda grupperna visar en nedåtgående trend över tid, men minskningen är mer markant för pojkar, särskilt mellan läsåren 20/21 och 21/22. Vid läsåret 22/23 är skillnaden mellan könen mindre än tidigare år, men andelen som uppnår betygskriterierna är relativt lika för flickor (55,0%) och pojkar (55,6%).

När det gäller behörigheten till yrkesprogram, ser vi att flickorna konsekvent har en högre andel behöriga än pojkarna under hela den observerade perioden, se figur 6. Flickornas andel minskar från 81,5% till 80,0% mellan läsåren 21/22 och 22/23, så ökar pojkarnas motsvarande andel något från 75,4% till 76,2%.

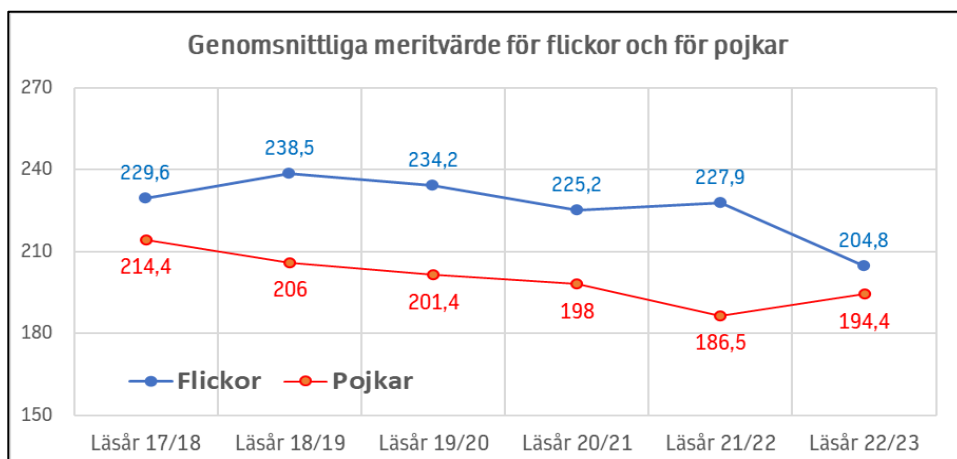

Figur 5. (Källa: Kolada).

Figur 6. (Källa: Kolada).

Flickorna har konsekvent högre genomsnittliga meritvärden än pojkarna under hela perioden, men flickornas meritvärde minskar genomgående från läsåret 17/18 till 22/23, se figur 7. Pojkarna visar en liknande nedåtgående trend fram till läsåret 21/22, men till skillnad från flickornas kontinuerliga minskning, ser vi en ökning för pojkar under läsåret 22/23.

Figur 7. (Källa: Kolada).

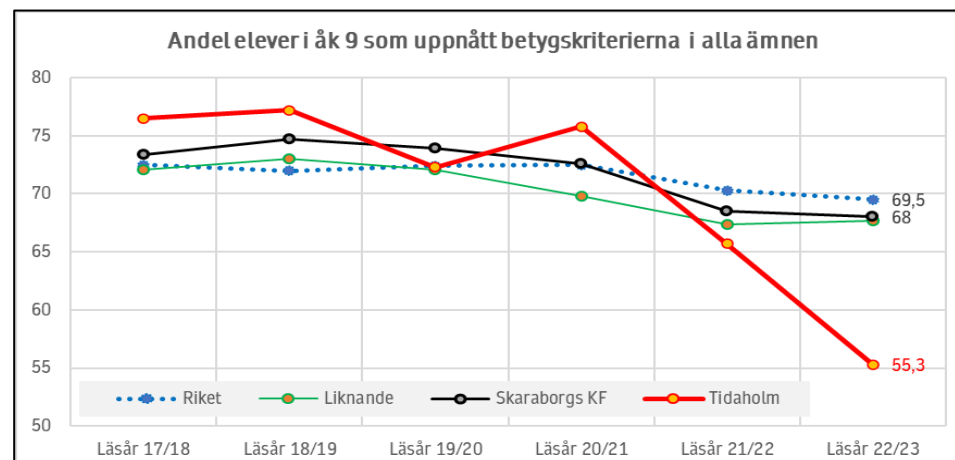
Jämförelse med andra kommuner

För att få en uppfattning av utvecklingen av studieresultat i Tidaholms kommun i förhållande till övriga kommuner har vi gjort en jämförande analys mellan Tidaholm kommun, riksnittet, liknande kommuner samt genomsnitt för kommuner i Skaraborgs kommunalförbund, se figur 8 och 9. Jämförelseanalysen visar att under den observerade perioden skiljer sig Tidaholms kommun åt i utvecklingen av kunskapsresultaten jämfört jämförda kommuner på några viktiga punkter.

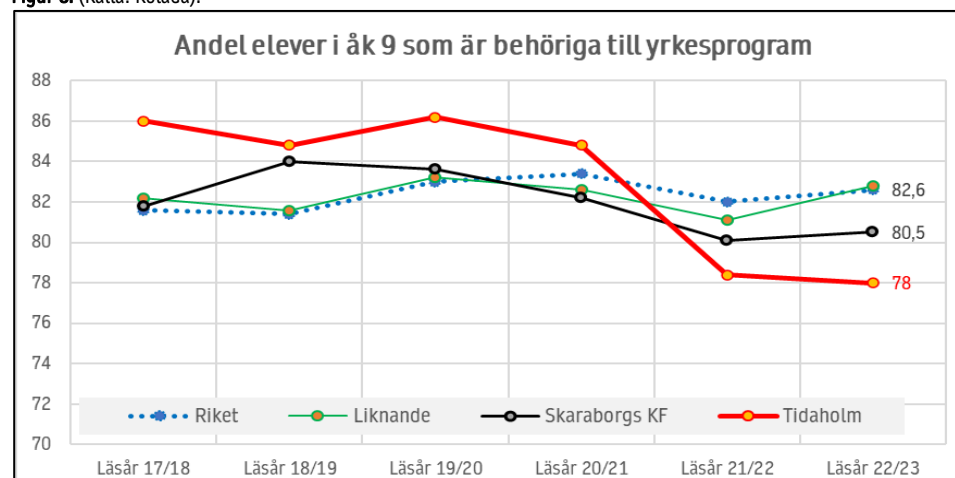
Tidaholm visar en mer markant nedgång i andelen elever som uppnått betygskriterierna i alla ämnen än vad som ses i övriga jämförelsegrupper. Från att ha legat över genomsnittet för riket, liknande kommuner och Skaraborgs KF under de tidiga åren, faller Tidaholm betydligt under dessa jämförelsegrupper vid läsåret 22/23. Denna nedgång är särskilt framträdande i jämförelse med de övriga kommunernas mer gradvisa minskning. När det gäller behörigheten till yrkesprogram behåller Tidaholm en relativt stark position under större delen av perioden, även om kommunen upplever en nedåtgående trend.

Vid läsåret 22/23 ligger Tidaholms resultat fortfarande under riksgenomsnittet, liknande kommuner och Skaraborgs KF, vilket skiljer sig från tidigare år då Tidaholm konsekvent låg över dessa grupper. I båda fallen avslöjar trenden en utmanande situation för Tidaholm, där de senaste åren visar en negativ avvikelse i studieresultaten jämfört med andra jämförelsegrupper. Denna utveckling i Tidaholm pekar på

ett växande gap mellan kommunen och de andra kommungrupperna, särskilt markant när det gäller andel elever som uppnått kunskapskrav i alla ämnen.

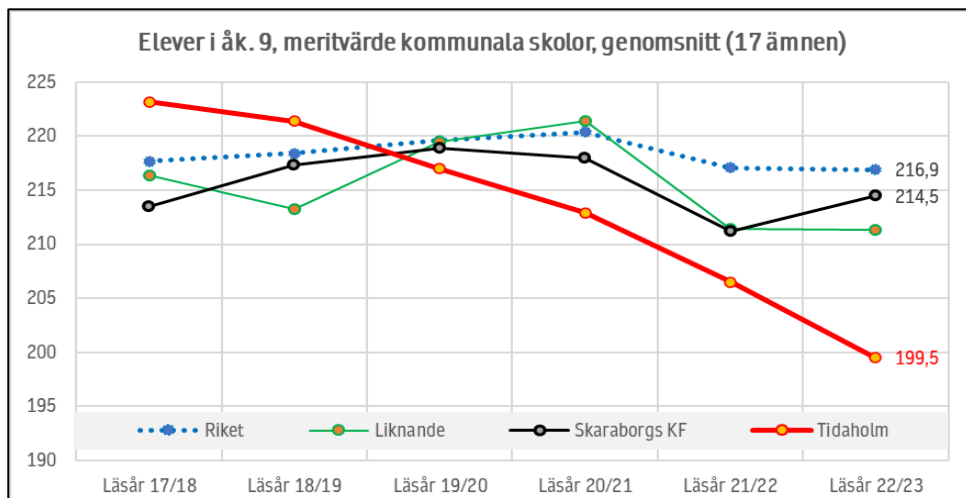
Figur 8. (Källa: Kolada).

Figur 9. (Källa: Kolada).

I Tidaholm har meritvärdena för elever i årskurs 9 minskat stadigt under de senaste läsåren, med en påtaglig nedgång fram till läsåret 2022/23, där Tidaholm visar det lägsta meritvärdet bland de jämförda grupperna, se figur 10. Denna nedgång kontrasterar mot den relativt stabila eller svagt positiva

utvecklingen för riket och de svagt varierande meritvärdena för liknande kommuner. Skaraborgs KF uppvisar också en minskning men stabiliseras mot slutet av perioden, medan Tidaholm fortsätter att sjunka. Tidaholms skiljaktiga och mer uttalade negativa trend utmärker sig tydligt i jämförelse med de övriga grupperna.

Figur 10. (Källa: Kolada).

Jämfört med Tidaholm, där vi har sett en dramatisk nedgång för flickorna i uppfyllda betygsriterier i alla ämnen och i behörighet till yrkesprogram, visar rikets siffror en mer stabil situation, trots en nedåtgående trend.

För pojkarna i Tidaholm är nedgången i uppfyllda betygsriterier i alla ämnen från 69,1% till 55,6% och i behörighet till yrkesprogram från 82,4% till 76,2%, vilket likaså är mer uttalat än i riket. När det gäller meritvärden är nedgången för flickor i Tidaholm från 234,2 till 204,8, och för pojkarna från 201,4 till 194,4, vilket indikerar en större nedgång jämfört med riket. Jämförelser visar att Tidaholm har en större utmaning än riket som helhet när det gäller att bibehålla och förbättra skolresultat för både flickor och pojkar.

Medan flickorna i Tidaholm har upplevt en kraftig nedgång i både betygsriterier och behörighet till yrkesprogram, har pojkarna i Tidaholm också upplevt en nedgång, men med en något mindre skillnad i behörighet till yrkesprogram jämfört med flickorna.

Resultat på ämnesnivå

För att vara behörigt till yrkesprogram krävs att en elev klarar minst godkänt i de tre kärnämnen samt minst 5 övriga ämnen som eleven läser. För att få en uppfattning om hur elever i åk 9 i har presenterat inom kärnämnen samt hur Tidaholm ligger i förhållande till övriga kommuner har en genomgång av studieresultat i kärnämnen i Tidaholm, riket., liknande kommuner samt Skaraborgs KFs kommuner genomförts.

Genomgången visar att Tidaholm har en varierande trend över de olika läsåren för de tre kärnämnen. För engelska noteras en nedgång från läsåret 17/18 till 21/22, följt av en uppgång till 91,9% under läsåret 22/23. Matematiken uppvisar en liknande nedgång under samma period, men där ser vi inte samma återhämtning under det sista året; i stället fortsätter trenden nedåt till 79,7%. Svenska visar en mindre nedgång fram till läsåret 21/22 och sedan en ökning till 93,0% under läsåret 22/23, vilket är en positiv avvikelse från de andra ämnena.

När vi jämför Tidaholms resultat med riket som helhet, liknande kommuner och Skaraborgs KF, framträder flera iakttagelser. Tidaholm har en högre andel godkända i engelska jämfört med övriga grupper under hela perioden, inklusive läsåret 22/23. När det gäller matematik inleder Tidaholm perioden starkt men tappar sedan mark. Till läsåret 22/23 har Tidaholm den lägsta andelen godkända i matematik av jämförelsegrupperna. Tidaholm har initialt en hög andel godkända i svenska och även om det sker en minskning till läsåret 21/22, så ökar andelen godkända igen till läsåret 22/23. Tidaholms resultat för svenska är jämförbart med riket och liknande kommuner och ligger högre än Skaraborgs KF för det sista läsåret.

Tidaholm visar en blandad bild med styrkor i engelska och svenska, särskilt under läsåret 22/23, men svagheter i matematik som är mer framträdande. Riket, liknande kommuner och Skaraborgs KF visar mer stabila trender över tid med en generell förbättring i alla tre ämnen under läsåret 22/23, vilket inte helt speglas i Tidaholms resultat.

För att få en bild över utveckling av studieresultat för övriga ämnen som elever läser i åk 9 (förutom de tre kärnämnen) har vi även gjort en översiktlig genomgång även över dessa ämnen. Övergripande ses att det finns ämnen där Tidaholms elever presterar väldigt bra och andra där det har skett en oroande nedgång.

De ämnen som visar den mest signifikanta negativa trenden och därmed den sämsta utvecklingen under de senaste åren i Tidaholms kommun (största minskningarna i andelen godkända elever) är: biologi, idrott och hälsa, historia, hem- och konsumentkunskap, fysik och kemi. Detta varierade mönster pekar på att det kan finnas specifika utmaningar eller styrkor i kommunens pedagogiska metoder, resursfördelning eller elevengagemang som varierar mellan de olika ämnesområdena.

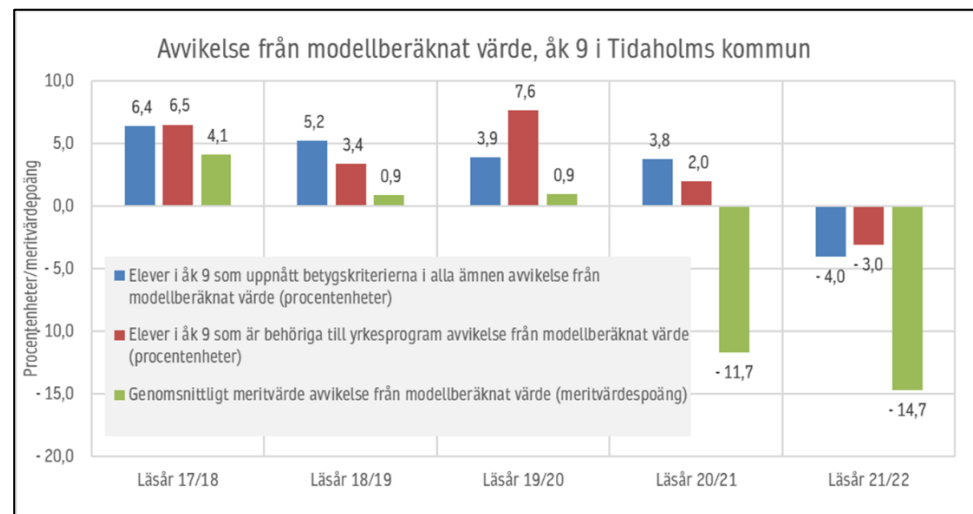
Studieresultat i förhållande till sin egen struktur

Nyckeltalen ”det modellberäknade värdet” hjälper till att ge en mer nyanserad bild av studieresultat, vilket är särskilt viktigt i en miljö där skolor och elever har olika förutsättningar. Modellberäknade värden användas när det finns ett behov av att förstå och förbättra utbildningskvaliteten, särskilt när man vill se bortom råa prestationsdata. Denna metod innebär att man använder statistiska modeller för att uppskatta och förstå prestationerna hos elever eller skolor. Modellen tar hänsyn till olika faktorer som kan påverka studieresultaten, till exempel socioekonomisk bakgrund, språk och andra individuella eller kontextuella faktorer.

I Figur 11 visas avvikelsen mellan redovisad studieresultat och modellberäknade värden i årskurs 9 vid Tidaholms kommunala grundskola för läsåret 17/18 till läsåret 21/22. Elever i år 9 i Tidaholm hade initialt en överprestation i samtliga tre utbildningsmått jämfört med de modellberäknade värdena, vilket tyder på att eleverna presterade bättre än förväntat under läsåren 17/18 och 18/19.

Denna överprestation har dock minskat över tid och förvandlats till en underprestation speciellt i meritvärden, där avvikelsen från det förväntade har blivit negativ under de två senaste läsåren.

Under läsåret 20/21 och 21/22 finns en negativ trend där elever inte längre presterar över de modellberäknade värdena. Detta är mest uttalat i genomsnittligt meritvärde, där avvikelsen är -11,7 och -14,7 meritvärdespoäng för vardera läsåret. Resultaten tyder på att det kan ha förekommit förändringar i Tidaholms som har påverkat elevernas prestationer negativt, särskilt när det gäller meritvärden.

Figur 11. (Källa: Kolada).

Skillnad slutbetyg och nationellt prov

För att få en bild över om hur elevernas slutbetyg i engelska, matematik och svenska i år 9 skiljer sig från deras provbetyg på de nationella proven har vi gjort en översiktlig genomgång av skillnader i Tidaholm, riket, liknande kommuner samt Skaraborgs KF för läsåret 17/18, läsåret 18/19 samt läsåret 21/22, se bilaga 1.

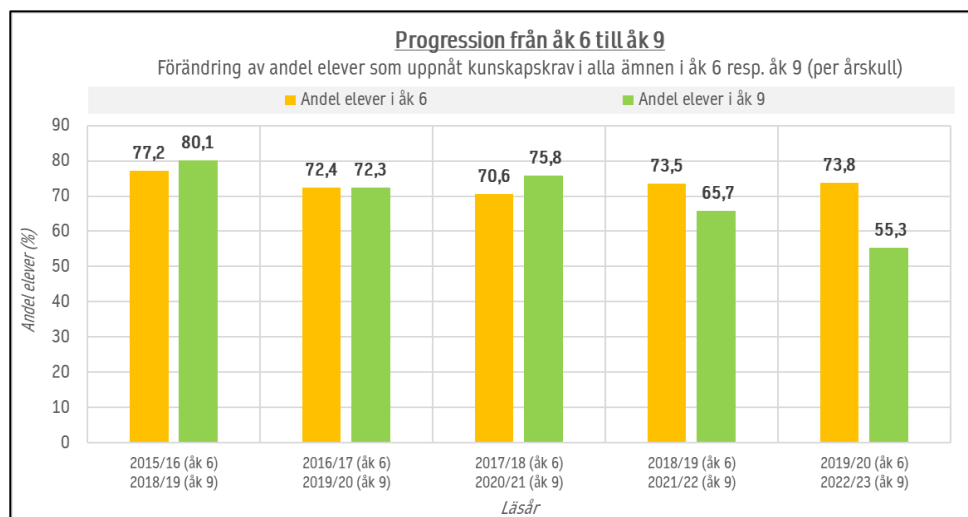
När det gäller *engelska* har en ökande trend observerats där en större andel elever i Tidaholm får högre slutbetyg än provbetyget jämfört med riksgenomsnittet och andra jämförelsegrupper. Detta kan indikera generösa betygssättningar eller att eleverna presterar bättre i klassrummet än på nationella prov. Samtidigt har andelen elever som får lägre slutbetyg än provbetyget minskat, vilket kan tyda på förbättrad prestation på nationella prov eller strängare betygssättning i kursens gång. Det verkar som Tidaholm har en mer uttalad skillnad mellan kursbetyg och provbetyg i engelska, vilket indikerar att det kan finnas lokala faktorer som påverkar betygssättningen eller elevernas provprestationer.

När det gäller *svenska* visar Tidaholm en stabil trend där andelen elever som får ett högre slutbetyg än provbetyget förblir hög över tid. Detta kan indikera konsistens i undervisning och bedömning eller en fortsatt generös betygssättning. Andelen elever med lägre slutbetyg än provbetyget är mycket låg, vilket antyder att nästan alla elever presterar åtminstone lika bra på nationella prov som i kursbetyget.

Tidaholm har upplevt en signifikant minskning av andelen elever som får ett högre betyg än deras provbetyg i *matematik*, vilket kan tyda på en förändring i betygssättningen mot en striktare norm eller en förbättring av elevernas prestation på de nationella proven. Andelen elever som får lägre slutbetyg än provbetyget är nära noll, vilket kan tolkas som att eleverna generellt når upp till de förväntningar som sätts av de nationella proven. Jämfört med riket och andra jämförelsegrupper, kan Tidaholms stora minskning av elever med högre betyg än provbetyg ses som en indikation på att tidigare betygsinflation kan ha justerats eller att elever har börjat prestera bättre på nationella prov.

Kunskapsutveckling över tid (från årskurs 6 till årskurs 9)

Genom att följa elevers prestationer över tid, kan vi observera hur en specifik årskull utvecklas från årskurs 6 till årskurs 9, vilket ger en bild av deras akademiska progression. I Figur 12 presenteras studieresultaten, för fem olika årskullar.

Figur 12 (Källa: egen design baserad på underlag från Skolverket)

I diagrammet representeras resultaten från årskurs 6 med orange staplar, medan resultaten från årskurs 9 visas med gröna staplar. Som ett exempel kan vi betrakta de första två staplarna: För årskullen som avslutade årskurs 6 under läsåret 2015/16, uppnådde 77,2% av eleverna kunskapskraven i alla ämnen. När samma årskull avslutade årskurs 9 under läsåret 2018/2019, hade andelen ökat till 80,1%. Detta visar

en förbättring i studieresultaten för denna årskull med drygt 3 procentenheter från årskurs 6 till årskurs 9.

I graferna som visar progressionen från årskurs 6 till årskurs 9, framgår det att det finns en nedåtgående trend i elevernas förmåga att uppnå kunskapskrav i alla ämnen när de når årskurs 9. Andelen elever som uppnår kunskapskraven när de övergår från lägre till högre årskurser minskar. Vidare, noteras variationen mellan årskullarna, vilket antyder att det finns fluktuationer och möjliga årliga förändringar i utbildningskvalitet, elevstöd, socioekonomiska faktorer eller andra externa omständigheter som kan påverka elevernas lärande.

Den stora minskningen för den senaste årskull (2019/20 (årsk 6) → 2022/23 (årsk 9)) kan delvis förklaras av utmaningar relaterade till pandemin, som har påverkat undervisningsmetoder och elevernas möjlighet till lärande. Den årskull som visar förbättring kan indikera att vissa positiva förändringar eller interventioner har genomförts som bör analyseras och, om möjligt, replikeras för andra grupper.

Bedömning och kommentarer

[Ligger resultat och måluppfyllelse i grundskolan i Tidaholms kommun i linje med liknande kommuner, riket, länet och modellberäknat värde?](#)

Vår samlade bedömning är att resultat och måluppfyllelse i grundskolan i Tidaholms kommun till viss del ligger i linje med liknande kommuner, riket, länet och modellberäknat värde.

Vår bedömning baseras på följande iakttagelser och slutsatser:

Efter vår granskning av utveckling av studieresultat och måluppfyllelse i Tidaholms kommunala grundskola har vi identifierat både styrkor och svagheter. Vi har observerat att Tidaholm generellt presterar i linje med jämförda kommuner, men det finns avgörande detaljer och specifika utmaningar som kräver nämndens uppmärksamhet. Särskilt i årskurs 9 finns det en markant nedgång i prestationerna, vilket är mer framträdande än i andra jämförda kommuner. Detta indikerar att det finns lokala utmaningar som kräver specifika åtgärder.

En positiv observation är flickornas starka prestationer, särskilt i årskurs 6, som överträffar både riksgenomsnittet och liknande kommuner. Denna framgång står i skarp kontrast till utmaningarna i årskurs 9, där både flickor och pojkar visar en nedgång i prestationer. Vidare visar pojkarna en större variation i prestationer, med en särskilt låg framgångsnivå i årskurs 9 jämfört med flickorna. Dessa

könsspecifika skillnader i prestationer pekar på behovet av målinriktade pedagogiska strategier och stöd för att säkerställa jämlika utbildningsmöjligheter.

Vår analys indikerar också en generell nedgång i andelen elever som uppfyller kunskapskraven från årskurs 6 till 9. Detta pekar på att de nuvarande stödstrukturerna och pedagogiska metoderna kan vara otillräckliga. En betydande avvikelse mellan elevernas slutbetyg och deras resultat på nationella prov, särskilt i ämnen som engelska och matematik, antyder inkonsekvens i bedömningen och/eller en bristande förberedelse för nationella prov. Denna observation är oroväckande och kräver nämndens uppmärksamhet.

Studieresultaten varierar också mellan olika ämnen. Eleverna presterar generellt bra i svenska och engelska, i linje med riksgenomsnittet och jämförbara kommuner, men visar lägre prestationer i matematik och vissa naturvetenskapliga ämnen. Denna ämnesspecifika variation i prestationer, tillsammans med de könsspecifika skillnaderna och avvikelsen mellan slutbetyg och nationella provresultat, pekar på utmaningar i Tidaholms undervisnings- och bedömningspraktiker.

Trots att modellberäkningar baserade på demografiska och socioekonomiska faktorer skulle förutsäga en viss prestandanivå, visar de faktiska resultaten att eleverna inte når dessa förväntade nivåer. Denna skillnad mellan förväntad och faktisk prestation indikerar specifika utmaningar och förbättringsområden inom skolan.

För att adressera dessa utmaningar bör nämnden genomföra en grundlig översyn av undervisningsmetoder, lärarresurser och stödsystem. Det är viktigt att stärka elevernas prestationer i övergången mellan de lägre och högre stadier och att särskilt uppmärksamma de utmaningar som pojkar står inför. En särskild utredning av prestationsgapet mellan flickor och pojkar i grundskolan, särskilt på högstadiet, bör göras. Därefter bör en jämställdhetsfokuserad utbildningspolitik och strategier utvecklas för att hantera könsspecifika skillnader i studieprestationer och minska prestationsgapet.

Sammanfattningsvis har vår granskning visat att Tidaholm kommuns kommunala grundskolan, trots sina styrkor, står inför flera utmaningar som kräver noggrann uppmärksamhet och åtgärder. Det är viktigt att nämnden kontinuerligt övervakar och utvärderar effekterna av genomförda åtgärder för att effektivt möta elevernas behov och förbättra de akademiska resultaten.

2.2 ORGANISATION och STYRNING

2.2.1 Målsättningar för grundskolan

Kommunövergripande mål

Kommunfullmäktige (KF) i Tidaholms kommun har beslutat om 6 målområden: *Attraktiv kommun, Medborgaren i fokus, Ett miljömässigt hållbart samhälle, Ett starkt och växande näringsliv, Attraktiv Arbetsplats samt God ekonomi*. För varje målområde har kommunfullmäktige antagit strategiska mål med tillhörande strategier och indikatorer. Följande strategiska (verksamhetsmål) har antagits för denna mandatperiod:

1. I Tidaholms kommun vill fler leva och utvecklas.
2. Tidaholms kommun erbjuder goda förutsättningar för långsiktig och hållbar tillväxt.
3. Tidaholms kommun levererar robust välfärd genom verksamhetsutveckling och teknik.
4. Tidaholms kommuns medarbetare trivs och utvecklas.

Varje nämnd har antagit verksamhetsmål som konkretiserar hur nämndens arbete ska bidra till att de strategiska målen uppnås.

Barn- och utbildningsnämndens (BUN) mål för grundskolan

BUN har, i linje med kommunens strategiska mål, definierat fem verksamhetsmål för grundskolan:

Barn och elever i alla skolverksamheter upplever att de utvecklas och lyckas genom att verksamheterna är hälsofrämjande och kompensatoriska utifrån var och ens behov [*Det finns 22 indikatorer för detta mål varav elva hämtas från Skolinspektionens skolenkät, övriga indikatorer hämtas från Kolada.se*],

Barn och elever i alla skolverksamheter är trygga, delaktiga och närvarande samt känner motivation, meningsfullhet och vill aktivt lära sig mer [*För att följa upp målet är 12 indikatorer som fokuserar på elevers trygghet och studiero utvalda, dessa hämtas från Skolinspektionens enkät*].

Barn och elever i alla skolverksamheter upplever att de får en utbildning av god kvalitet och att kunskaperna bedöms på ett likvärdigt och rättssäkert sätt [*21 indikatorer har valts ut för att analysera verksamhetsmålet varav de flesta berör resultat från nationella prov*].

Barn- och utbildningsnämnden är en professionell och hållbar organisation som har en tydlig riktning, roll- och ansvarsfördelning samt arbetar kollegialt och systematiskt med undervisningen i fokus. [Det oklart vilka indikatorer som används för att följa upp detta mål].

Barn- och utbildningsnämnden arbetar aktivt för en professionell och hållbar organisation med god lärarbehörighet/personalkompetens, förtroendefullt klimat och kompetent ledarskap där medarbetare och chefer trivs och utvecklas tillsammans [Det oklart vilka indikatorer som används för att följa upp detta mål].

Målen 4 och 5 är direkt kopplade till det strategiska målet "Tidaholms kommuns medarbetare trivs och utvecklas", medan mål 1-3 är kopplade till motsvarande strategiska mål.

Förslag till nästkommande års verksamhetsmål tas fram av tjänstemän baserat på tidigare års kvalitetsredovisningar och nationella framgångsfaktorer. Efter avstämning med rektorer, presenteras dessa förslag för BUN, som därefter antar eller godkänner dem. Mål som inte uppfyllts under året justeras inför kommande år. Då dessa mål uppdateras årligen, betraktas de inte som strategiska politiska mål, utan snarare som verksamhetsmål för det kommande året.

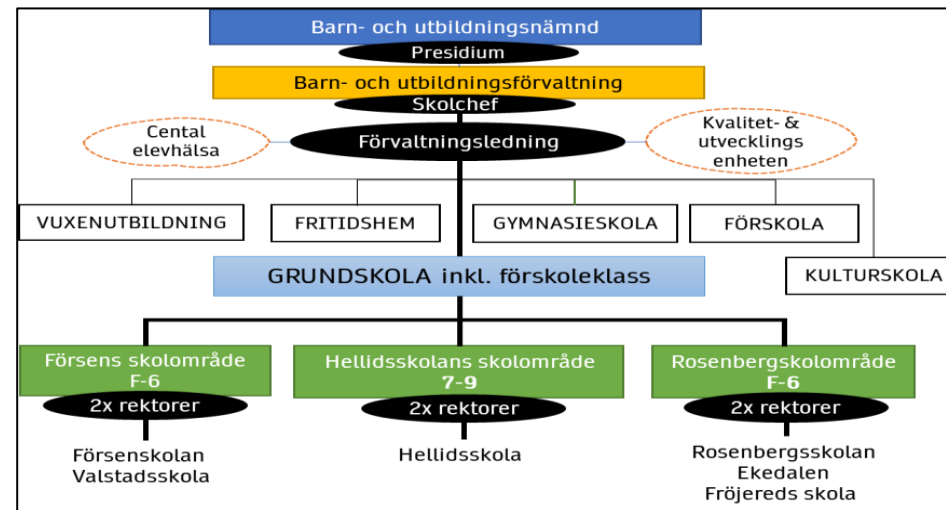
Under vår intervju i augusti 2023 uppgav nämndspresidium att de föreslagna verksamhetsmålen för 2023 inte ännu fastställts av nämnden. Trots detta har förvaltningen avancerat i arbetet med att bryta ner målen och utforma handlingsplaner. Detta tyder på att verksamhetsmålen i praktiken antas av tjänstemannaorganisationen innan de formellt antas av nämnden. Varje rektor och arbetslag utvecklar egna handlingsplaner på grupp- och individnivå baserade på de fastställda målen, elevunderlag och behov. Dessa planer diskuteras och uppföljs av respektive rektor.

Vid intervjun framkom även att nämndens beslutade mål inte är väl förankrade eller kända bland rektorerna, vilket resulterar i svårigheter att utvärdera och mäta målen på grund av deras övergripande och otydliga natur.

2.2.2 Organisation och kommunikation/styrkedja

I Figur 13 nedan visas skiss över barn- och utbildningsnämndens organisationsstruktur. Barn- och utbildningsnämnden (BUN) är den politiska nämnden som har ansvar för vuxenutbildning, , förskoleverksamheten, grundskolan, fritidshemmen gymnasieskola samt anpassad grundskola och gymnasieskola i Tidaholms kommun.

I riktlinjerna för nämndens systematiska kvalitetsarbete framgår nämndens ansvarsområden. Enligt dessa riktlinjer ansvarar nämnden för att säkerställa att kommunens utbildningsverksamhet kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas i enlighet med skollagen.

Figur 13 (Egen konstruerad)

Under BUN finns barn- och utbildningsförvaltningen med uppgift att administrera och verkställa nämndens beslut samt övriga krav som nämnden har enligt skollagen och andra författningar. Förvaltningen leds av skolchefen och förvaltningsledningen.

Inom organisationen finns det stödfunktioner i form av en kvalitet- och utvecklingsenhet samt en centrala barn- och elevhälsan.

Tidaholms kommun har för närvarande sex grundskolor, varav en 7-9 skola. Inför läsåret 2022/2023 genomfördes en omorganisation av grundskolor. Denna omstrukturering hade som mål att integrera ytterskolorna och främja likvärdighet mellan skolenheter samt att inkludera ytterskolorna mer effektivt och säkerställa en likvärdig utbildningsnivå över hela kommunen.

Omorganisation innebar att det bildades tre skolområden; Försens skolområde (omfattar två F-6 skolor), Rosenbergsskolområden (omfattar tre F-6 skolor) samt Hellidsskolområde (en 7-9 skola). Forsens och Rosenbergs skolområden leds av tre rektorer.

Syftet med fler rektorer över skolområdena är att effektivisera ledningen och underlätta samverkan mellan skolorna., förvaltningschefen skulle fokusera på en mindre ledningsgrupp och ge mer utrymme åt strategiska frågor. En utmaning som framkommit för ytterskolorna efter omorganisationen är ökat resande till de mer centralt belägna skolorna. Trots detta har samarbetet enligt förvaltningsledning mellan skolorna stärkts genom inrättandet av skolområden. En formell utvärdering av omorganisationen har ännu inte genomförts. Enligt skolledningen har resursfördelning inom grundskolan inte justerats/ändrats med anledning av omorganisationen. Resursfördelningsmodellen baseras på volym och elevpeng därmed följer pengarna med eleven.

2.2.3 Kommunikation och styrkedja

Inom ramen för denna granskning har vi intervjuat nämndspresidium som består av två politiker (nedan kallad P1 och P2). Nedan presenterad våra iakttagelser (baserade på intervjun) avseende kommunikation och styrkedja inom barn- och utbildningsnämnden i Tidaholms kommun.

Båda politikerna, P1 och P2, har uttryckt oro över kommunikationsbristerna inom nämnden. De är överens om att dessa brister påverkar nämndens förmåga att effektivt övervaka och styra kvalitetsarbetet i grundskolan. Denna gemensamma uppfattning understryker vikten av att adressera och förbättra kommunikationsstrukturen för att säkerställa en högkvalitativ utbildning.

P1 betonar särskilt behovet av strukturerade kommunikationsprocesser. P1 framhåller avsaknaden av ett tydligt årshjul för huvudmannens arbete, vilket leder till sporadiska och oregelbundna dialoger och därmed till bristande kommunikation. P1 understryker även vikten av att nämndens ledamöter är väl informerade och delaktiga i skapandet av kommunikationsstrukturer. Detta pekar på ett behov av mer formaliserade och regelbundna kommunikationsvägar inom nämnden. Å andra sidan fokuserar P2 på förtroendeproblematiken och nämndens bristande engagemang i kvalitetsfrågor relaterade till skolan. P2 belyser att kommunikationsbristerna blev särskilt uppenbara i samband med kvalitetsdialoger med Skolverket, vilket indikerar att problemet är systemiskt och påverkar nämndens interaktioner med externa aktörer. P2:s perspektiv på bristen i engagemang för kvalitetsfrågor framhäver ett behov av att stärka nämndens fokus och förståelse för kärnuppdraget.

Samtidigt framgår det att kommunikationen mellan rektorerna och kvalitets-/utvecklingsenheten fungerar väl, vilket är en positiv aspekt i nämndens verksamhet. Detta visar att det finns fungerande element inom nämndens kommunikationsstruktur som kan tjäna som grund för vidare utveckling och förbättringar.

Bedömning och kommentar

Har BUN fastställt tydliga målsättningar för resultat/måluppfyllelsen inom grundskolan?

Vår samlade bedömning är BUN till stor del har fastställt tydliga målsättningar för resultat/måluppfyllelsen inom grundskolan.

Vår bedömning baseras på följande iakttagelser och slutsatser:

Vi noterar att BUN har formulerat mål för grundskolan för 2023/2024. Dessa mål är i linje med de breda nationella riktlinjerna och lagstiftningen. BUN använder indikatorer för att följa upp och mäta dessa mål, vilket är ett tecken på att de strävar efter att kvantifiera och konkretisera sina målsättningar. Däremot anser vi att nuvarande nämndmålen är inte tillräckligt långsiktiga och formulerade som effektmål. Det finns en indikation på att indikationer likställs med mål. Vidare, framgår det (vår tolkning av uppgifter vi tagit del) att processen för att fastställa dessa mål inte kanske fullt adekvat och optimal. Målen formuleras i en process där tjänstemän föreslår mål baserade på tidigare års kvalitetsredovisningar och nationella framgångsfaktorer, snarare än att de initieras av nämnden. Detta kan innebära att målen inte fullständigt speglar nämndens politiska vision eller intentioner. Enligt intervjuade tjänstepersoner antas de föreslagna verksamhetsmålen preliminärt på BUN möte i juni.

Har BUN säkerställt att det finns en ändamålsenlig organisation för grundskolan?

Vår samlade bedömning är att BUN till stor del har säkerställt att det finns en ändamålsenlig organisation för grundskolan.

Vår bedömning baseras på följande iakttagelser och slutsatser:

Tidaholm kommuns grundskolor har en struktur som till stor del överensstämmer med skollagens krav. En nyligen genomförd omorganisation syftade till att öka likvärdigheten mellan skolorna och inkludera ytterskolor i planeringen. Detta är ett beslut som speglar en strävan efter likvärdigheten, effektivitet och inkludering.

Har BUN säkerställt att det finns en ändamålsenlig kommunikation/styrkedja mellan olika nivåer i organisationen?

Vår samlade bedömning är att BUN till viss del är säkerställt att det finns en ändamålsenlig kommunikation/styrkedja mellan olika nivåer i organisationen.

Vår bedömning baseras på följande iakttagelser och slutsatser:

Bedömningen baseras framför allt på det som framkommit i samband med intervjuer, dock inte enbart. Vi anser att insikter och observationer ger en relativt god bild av den nuvarande kommunikationsstrukturen och dess effektivitet. De intervjuade politiker uttrycker oro över brister i kommunikationen inom nämnden. Denna gemensamma synpunkt understryker vikten av att förbättra kommunikationsstrukturerna för att effektivisera nämndens förmåga att övervaka och styra kvalitetsarbetet i grundskolan.

Det efterfrågas strukturerade och formaliserade kommunikationsprocesser. Avsaknaden av ett tydligt årshjul och regelbundna dialoger framhålls som en kritisk brist, vilket leder till sporadisk och oregelbunden kommunikation. Denna brist på formaliserade kommunikationsvägar kan ha en direkt inverkan på nämndens styrnings- och övervakningsförmåga. Även bristande förtroende- och engagemangsproblematiken inom nämnden lyfts som ett problem. Denna brist på engagemang för kvalitetsfrågor tyder på en systemisk problematik som underminerar nämndens förmåga att hantera dessa frågor effektivt. Trots dessa utmaningar finns det positiva aspekter. Kommunikationen mellan rektorerna och kvalitets-/utvecklingsenheten framstår som effektiv, vilket indikerar att det finns framgångsrika element inom nämndens kommunikationsstruktur. Dessa framgångsrika exempel kan användas som grund för vidare utveckling och förbättringar inom nämnden.

Baserat på ovanstående anser vi därför att nämnden inte helt har säkerställt en ändamålsenlig kommunikations- och styrkedja. Det finns brister i kommunikationsprocesserna och i nämndens engagemang och förståelse för kvalitetsfrågor. För att adressera dessa brister bör en översyn och förbättring av kommunikationsstrukturerna, med fokus på att etablera regelbundna och strukturerade kommunikationsvägar och att stärka engagemanget för kvalitetsfrågor.

2.3 FÖRUTSÄTTNINGAR

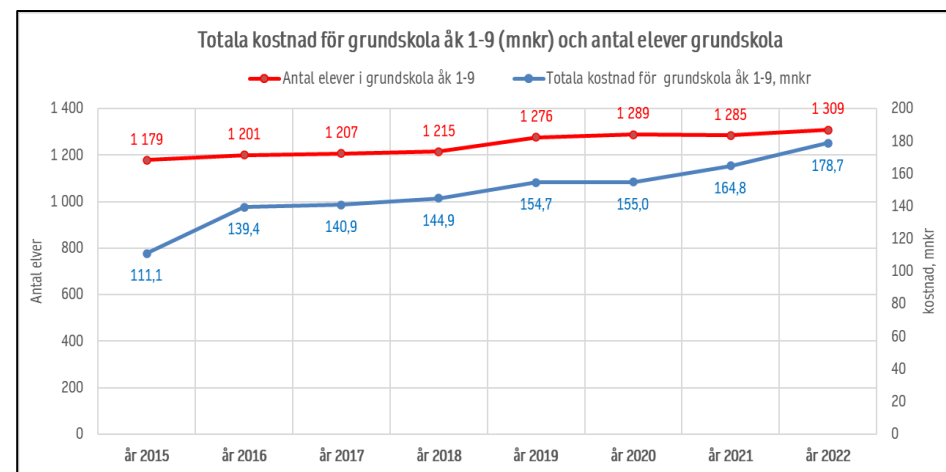
2.3.1 Kostnadsläget

Totala kostnad

Figuren 14 illustrerar utvecklingen av den totala kostnaden för grundskolan åk 1-9 i Tidaholms kommun, och antalet elever för varje år mellan 2015 och 2022. Under denna period observeras en konstant ökning i

den totala kostnaden, från 111,1 mnkr till 178,7 mnkr. Trots att elevantalet endast ökade måttligt, från 1 179 till 1 309, steg kostnaderna betydligt. Denna ökning i total kostnad för grundskolan i Tidaholm, trots en marginell ökning i elevantalet, antyder att mer resurser per elev har tilldelats.

En detaljerad granskning visar att kostnaden per elev under denna period har ökat från 94,2 till 136,6 tkr, vilket motsvarar en ökning på drygt 45%, eller drygt 6,5% årligen. Detta indikerar att de signifikanta ökningarna i både total kostnad och kostnad per elev inte kan tillskrivas en minskning i elevantalet, utan snarare speglar verkliga förändringar i kostnadsstrukturen.

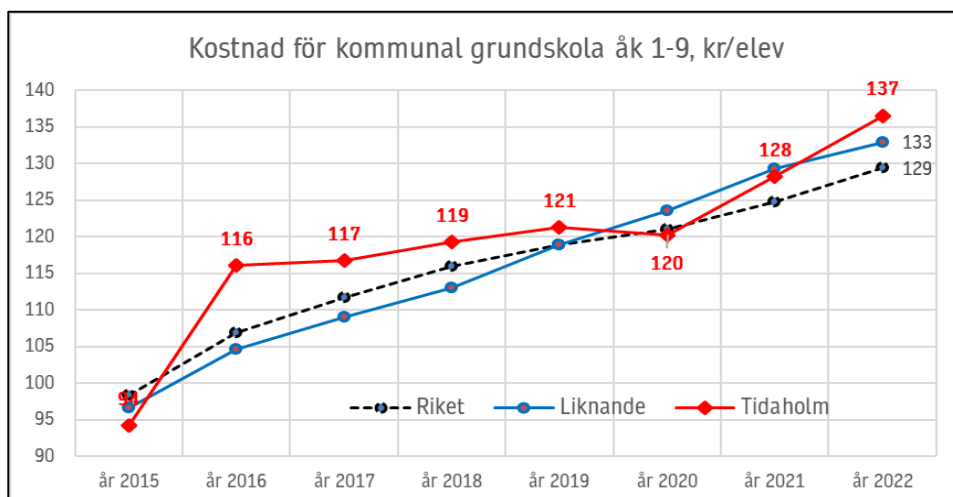

Figur 14 (Källa: Kolada.se)

Kostnad per elev

Analysen av kostnadsutvecklingen per elev i grundskolan (åk 1-9) i Tidaholms kommun från 2016 till 2022 visar att mellan 2016 och 2020 var kostnaderna per elev stabila, men efter 2020 ökade de med cirka 14% - från 120 till cirka 137 tkr per elev, se figur 15. Denna ökning skiljer sig från trenden på nationell nivå och bland liknande kommuner, där ökningen var mindre markant.

Under de senaste sju åren har Tidaholm oftast haft högre kostnader per elev jämfört med riksgenomsnittet och liknande kommuner. År 2022 var kostnaden per elev i Tidaholm särskilt hög i jämförelse. Trots de högre kostnaderna rapporterar en majoritet av respondenterna i en webbenkät att resurserna inte räcker till för att uppnå lagkrav och nationella mål i skolverksamheten.

Figur 15 (Källa: Kolada.se)

Kostnad per kostnadsslag

I figur 16 redovisas kostnadsutveckling per elev, per kostnadsslag och per år mellan 2015 och 2022.

Under perioden 2015 till 2022 såg Tidaholms kommun en betydande ökning av undervisningskostnaden per elev, från 47,5 till 63 tkr. Detta innebär en ökning på över 34%, vilket överstiger normala lönejusteringar och antyder andra påverkande faktorer. Kostnaderna har närmast sig och stabiliserats på nivåer jämförbara med rikssnittet och liknande kommuner.

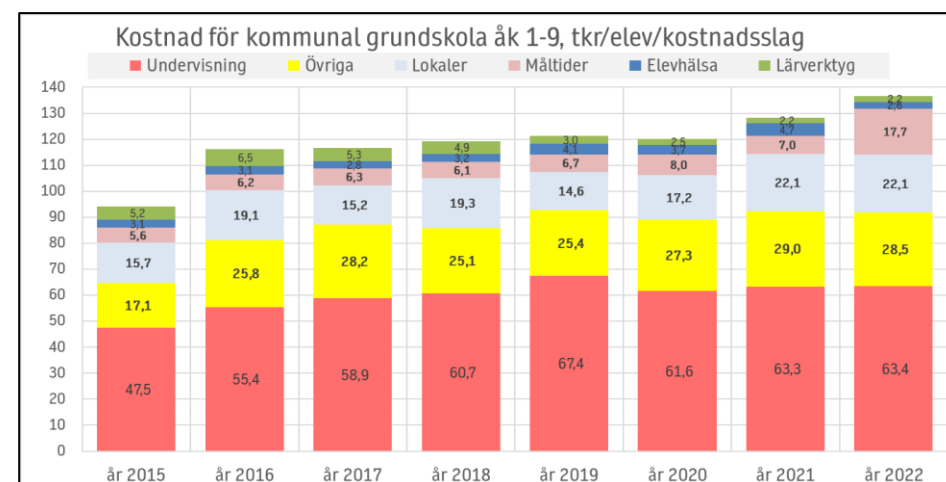
Kostnaden för lokaler per elev startade på 15,7 tkr 2015 och ökade över tid till 22,1 tkr 2021 och 2022, delvis på grund av nybyggnationen av Rosenbergsskolan. Tidaholm har nu högre lokalkostnader än både riket och liknande kommuner.

Måltidskostnaderna per elev har gradvis ökat, med en markant uppgång till 17,7 tkr under 2022. Denna ökning, som nu är högre än både riket och liknande kommuner, kan inte helt förklaras av överföringen av måltidsansvaret från barn- och utbildningsnämnden till samhällsbyggnadsnämnden.

Elevhälsokostnaderna har varierat, med en topp på 4,7 tkr 2021 och en minskning till 2,6 tkr 2022. Dessa kostnader är nu lägre än både riket och liknande kommuner.

Övriga kostnader (såsom administrativa kostnader, skolskjuts, eller andra operativa kostnader) i Tidaholms kommun har stadigt ökat från 17,1 tkr 2015 till en topp på 29 tkr 2021, följt av en liten minskning 2022. Jämfört med riket och liknande kommuner ligger Tidaholm något över riket men under liknande kommuner i denna kategori.

Kostnaden för lärmaterial per elev i Tidaholms kommun har minskat från 5,2 tkr år 2015 till 2,2 tkr år 2022, med en initial topp på 6,5 tkr år 2016.

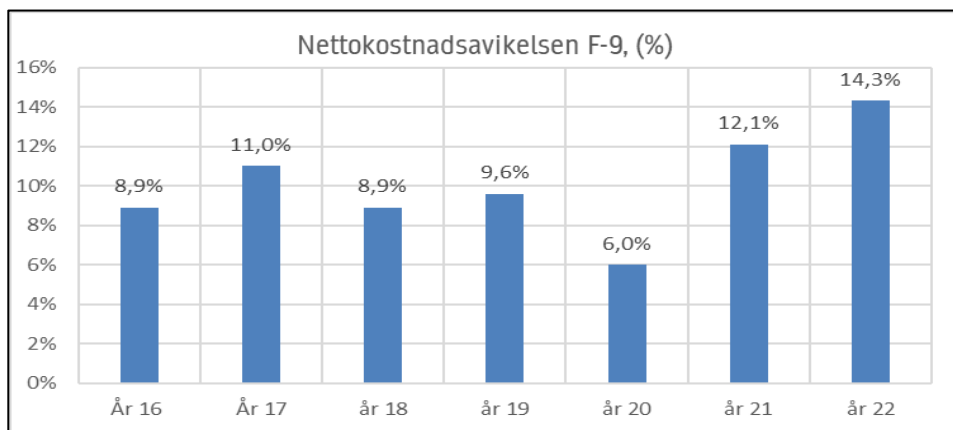

Figur 16 (Källa: Kolada.se)

Nettokostnadsavvikelsen

Tidaholms kommuns positiva nettokostnadsavvikelsen (%) för grundskolan F-9 indikerar ett högre kostnadsläge än statistiskt förväntat, med tanke på kommunens struktur, se figur 17. Denna avvikelse, som reflekterar skillnaden mellan faktiska och förväntade nettokostnader (kr/invånare) baserat på genomsnittlig kostnadseffektivitet och kvalitet, har varit påtaglig under hela den observerade perioden 2016-2022. Jämfört med riket och liknande kommuner, utmärker sig Tidaholm med en avvikelse som är betydligt större, speciellt i jämförelse med liknande kommuner där Tidaholm visar en dubbel så stor avvikelse. Under 2022 var Tidaholms överkostnad 14,3% eller 23 mnkr över det förväntade, jämfört med 12,1% eller 18 mnkr året innan. Sammanlagt under perioden 2016-2022 överstiger Tidaholms

grundskolekostnader det förväntade med över 100 mnkr, i kontrast till liknande kommuner som överstiger med 35 mnkr.

Figur 17 (Källa: Kolada.se)

2.3.2 Budgetprocess och resursfördelning

De initiala budgetramarna för nämnder i Tidaholms kommun utgår ifrån genomsnittliga ambitionsnivåer och referenskostnader hos kommuner i samma kommungrupp (för pendlingskommun nära mindre tätort.). Därefter justeras budgetramen för varje nämnd i enlighet med politiska prioriteringar.

Budgetram till barn- och utbildningsnämnden består av följande delar:

1. Resursfördelning*: Prislapparna indexeras med följande procent: 2022 till 2023: 2,2 procent.
2. Verksamhetsförändringar, innefattar flytt av verksamheter och budgetmedel mellan nämnder.
3. Riktade budgetprioriteringar: Satsningar som tillförs nämnden utöver resursfördelningen, Kommunens övergripande riktade budgetprioriteringar som ligger centralt budgeterade på kommunstyrelsen & Riktade medel reserverade och specificerade under finansförvaltningen.
4. Riktade anpassningar

* Uträkning av resursfördelning

Resursfördelningsmodellen tar hänsyn till pris- och volymförändring mellan åren.

- 1) årliga justeringen på prislapparna
- 2) volymförändringen för hela befolkningen eller respektive målgrupp.

Referenskostnad (genomsnittlig nettokostnad för kommungruppen) för pendlingskommun nära mindre tätort. Referenskostnaden är angivna i hela kronor per brukare för respektive verksamhet.

Referenskostnad för Tidaholms kommun är framräknad med antagande av andel brukare samt en framskrivning av volym baserat på befolkningsprognosen.

Genomsnittlig nettokostnad för kommungruppen är den faktiska nettokostnaden från räkenskapsammandrag 2020, uppräknat till 2023 enligt index.

Kostnadsambitionsnivå är den justering som är gjord för verksamheten.

= 100 procent indikerar samma kostnadsambitionsnivå som genomsnittet för kommungruppen.

> 100 % påvisar en högre kostnadsambitionsnivå än genomsnittet.

Prislapp för grundskolelev (F-9)

Nedan presenteras prislapp för grundskolelev (F-9) för år 2023.

	Referenskostnad 2023
Prislapp, kr/elev F-9	106 289 kr

Prognoserad volym

Nedan presenteras prognoserad volym.

	Målgrupp (antal)	Andel	Budget 2022 (antal)	Budget 2023 (antal)
Prognosed volym	6-15 år	100 %	1 459	1 459

Totala tilldelningen via fördelningsmodellen

Nedan presenteras den totala tilldelningen via fördelningsmodellen

TOTAL	Budget 2023 (antal)	Referenskostnad 2023 (kr)	Totalt
Resursfördelning, tot	1 459	106 289	155,1

BUNs budgetram (Obs! budget för hela nämnden)

Inför år 2023 är budgetramarna beräknade utifrån resursfördelning samt riktade justeringar utöver resursfördelningen. Inga generella anpassningar har lagts ut på nämnderna efter resursfördelningen.

Barn- och utbildningsnämnd	Budget 2022	Budget 2023
Budgetram (mnkr)	352,6	361,5
Årlig förändring (%)		2,5% (8,9)
Resursfördelning		342,9
Verksamhetsförändringar		- 0,13
Riktade Budgetprioriteringar		18,8
Riktade Anpassningar		0
Investeringsprojekt - tillkommande driftskostnader		0

Rektorer har möjlighet att ansöka om extra tilläggsbelopp för att tillmötesgå behoven hos elever som kräver ytterligare stöd, vilket erbjuder en viss flexibilitet i resurshanteringen. Detta system kan dock innebära att det finns en fördröjning mellan identifiering av behov och tilldelning av resurser, och det är inte klart huruvida denna flexibilitet är tillräcklig för att täcka alla extra behov som uppstår under läsåret.

Elevhälsan erhåller också en specifik budgetpost, som är centraliserad och avsedd att stödja elever över hela kommunen. Även om detta centrala stöd finns tillgängligt, är det osäkert om det räcker för att täcka alla behov som eleverna kan ha. Det finns även ett litet tillägg för ytterskolor, och i dagsläget är det endast en skola som får den.

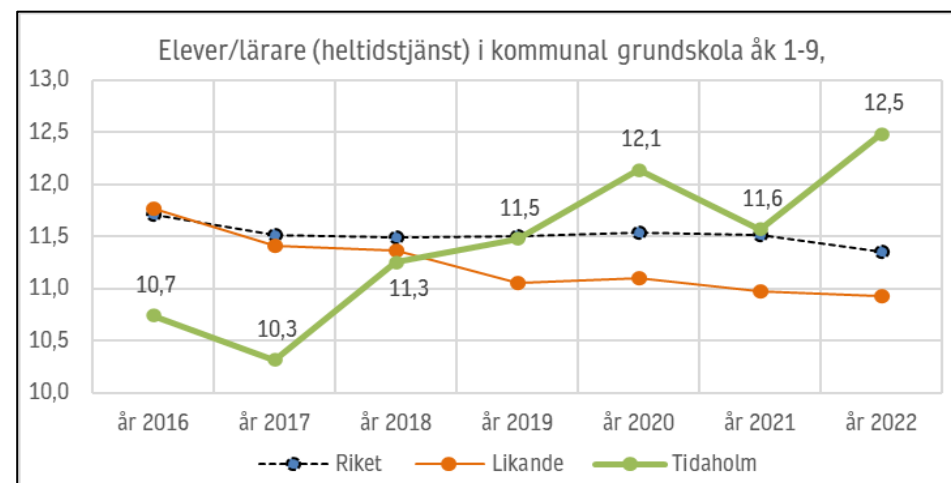
Det är också värt att notera att riktade statsbidrag ligger utanför den vanliga resursfördelningsmodellen, vilket innebär att dessa medel söks och hanteras separat av BUN:s ekonomiavdelning. Detta kan leda till ytterligare resurser för specifika ändamål men kan också bidra till komplexiteten i den övergripande budgetprocessen och skapa osäkerhet i hur dessa medel fördelas och används.

Tidaholms kommun har en resursfördelningsmodell som fokuserar på likvärdighet genom standardkostnader och elevantal, men som inte tar hänsyn till de unika behoven hos individuella skolor eller elever baserat på socioekonomiska faktorer.

Detta system tillåter en viss flexibilitet genom möjligheten för rektorer att ansöka om tilläggsmedel, men det finns en tydlig indikation på att denna modell kan behöva omprövas för att bättre spegla och stödja de faktiska behoven hos skolor och elever i Tidaholms kommun.

2.3.4 Personal och kompetens

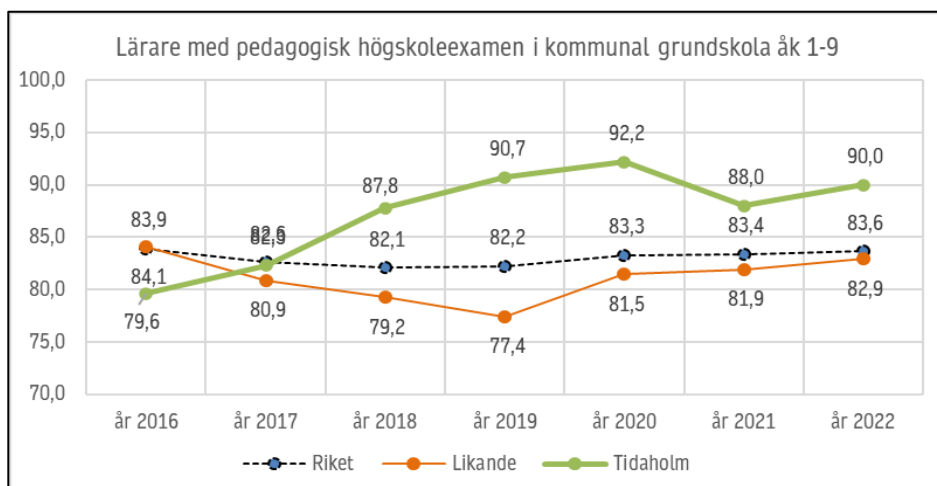
Figur 18 visar grundskolans personaltäthet, definierad som antal elever per lärare, i Tidaholm, i riket och i liknande kommuner. Under perioden 2016 till 2022 minskade personaltätheten i Tidaholm från cirka 10,7 till 12,5 elever per lärare. Denna förändring tyder på ökade klasstorlekar eller att lärartillväxten inte hållit jämna steg med elevökningen. Fram till 2019 hade Tidaholm en högre personaltäthet än både riket och liknande kommuner. Efter 2019 har dock Tidaholms personaltäthet varit lägre än genomsnittet, särskilt märkbart år 2022.

Figur 18 (Källa: Kolada.se)

Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen i Tidaholm har ökat markant från 2016 till 2022. Särskilt noterbart är uppgången mellan 2016 och 2020, då andelen steg från 79,6 % till 92,2 %, se Figur 19. År 2021 inträffade dock en påtaglig minskning, men en delvis återhämtning skedde under 2022, även om nivån inte nådde upp till 2020 års höjdpunkt.

Jämfört med riksgenomsnittet och liknande kommuner, kännetecknas Tidaholm av en betydligt högre andel pedagogiskt högskoleutbildade lärare. Denna trend fortsatte även under 2021 och 2022, trots viss nedgång.

Figur 19 (Källa: Kolada.se)

2.3.3 Lärarens upplevelser av förutsättningar

Nedan presenteras de signifikanta iakttagelser som framkommit från analysen av enkätsvar och kommentarer från lärare kopplat till ämnet 'resurser'.

Bland lärare på låg-/mellanstadiet är det en påfallande andel som har svarat "instämmer till liten del" eller "instämmer inte alls" när det gäller tillgången på tillräckliga resurser för att bedriva verksamheten enligt lagkrav och nationella mål.

Ett exempel på en kommentar som illustrerar denna uppfattning är: "*Kraftiga neddragningar i personal gör att vi får jobba med att hålla lektionerna flytande i stället för att kunna ge alla elever det stödet de behöver.*" Denna kommentar stöder iakttagelsen att lärare på låg-/mellanstadiet upplever en brist på resurser, vilket enligt de påverkar kvaliteten på undervisningen och möjligheten att ge elever det individuella stöd de kräver.

Å andra sidan tycks lärare på högstadiet vara något mer positiva till sin situation, men även här finns det uttryck för bekymmer. En av de mest framträdande aspekterna där högstadiopedagoger uttrycker missnöje är bristen på möjligheter till kompetensutveckling och samarbete, vilket reflekteras i uttalanden som: "*Finns inte tillräckligt med personal. Får ofta vicka, ca en gång i veckan, vilket ökar stress markant.*"

När det gäller samstämmigheten mellan lärarna på F-6 och 7-9, är en gemensam synpunkt en tydlig oro över användningen av speciallärare och specialpedagoger som vikarier snarare än som resurser för elever i behov av särskilt stöd. En lärare uttrycker detta problem så här: "*Speciallärare har fått gå in och vikariera vilket betyder att elever med behov av extra stöd ej fått den undervisning/stöd de har rätt till under ett helt läsår.*"

Ett annat gemensamt tema är storleken på klasserna och hur detta påverkar möjligheterna till individanpassning. Lärare från båda F-6 och 7-9 upplever att större klasser leder till att elever med speciella behov inte får det stöd de behöver och förtjänar. Detta understryks i kommentarer som: "*Vi har för stora klasser vilket leder till att man som ensam lärare ska undervisa elevgrupper i antal 25-30 elever med individanpassning.*" Kommentarer indikerar en utmanande situation där resurser enligt lärarna inte räcker till för att uppfylla behoven hos lärare och elever, vilket är särskilt påtagligt på låg-/mellanstadiet. Högstadielärarna delar många av dessa bekymmer, men till en något lägre grad. Dessa resultat och berättelser från lärarna signalerar tydligt att det finns ett behov av att ompröva och stärka resurstilldelningen och stödstrukturerna inom kommunens skolor.

2.3.4 Rektorernas upplevelser av förutsättningar

Inom ramen för denna granskning har intervjuer genomförts med flera rektorer från både låg-/mellanstadiet (R2) och högstadiet (R1). Dessa intervjuer har bland annat syftat till att diskutera rektorernas och skolornas förutsättningar för att bedriva kvalitativ och likvärdig undervisning. Nedan presenteras en sammanfattning av iakttagelser som framkommit i intervjuer med rektorer.

Flera rektorer upplever att de inte har dåligt med ekonomiska resurser, däremot är de fundersamma hur dessa resurser används i praktiken. Rektorer menar att de saknar resurser utifrån kompetens. Det är stor brist i specialfunktionen, till exempel är det stor brist i utbildad specialpedagog/lärare. En av rektorerna delger att hen har en 0,7 specialpedagog. En annan rektor berättar att hen har haft två specialpedagoger som arbetet övergripande, men har bara en kvar nu.

Enligt rektorerna ansvar specialpedagoger för utvärdering av särskilt stöd, åtgärdsprogram samt till viss del handledning av personal. Det är den sistnämnda som det finns mer behov av. En av rektorerna berättar att de hade en specialpedagog, men hen hann inte med allt det förebyggande, dessutom har hen sagt upp sig nu. Enligt uppgifter kommer enheterna på grund av besparingskrav att minska elevassistenter. Enligt R1

har hen en specialpedagog för hela enheten som arbetar med handledning till resursgrupperna, dvs. de arbetar med de svåra eleverna. Skolan har även två speciallärarna där varje har två arbetslag var, deras uppgift är att utföra insatser utifrån åtgärdsprogrammet.

Bedömning och kommentar

Har BUN säkerställt att det finns en ändamålsenlig resursfördelning/resurser utifrån skollagens krav och i förhållande till de behov som finns på skolorna och hos eleverna?

Vår samlade bedömning är att BUN till viss del har säkerställt att det finns en ändamålsenlig resursfördelning/resurser utifrån skollagens krav och i förhållande till de behov som finns på skolorna och hos eleverna?

Vår bedömning baseras på följande iakttagelser och slutsatser:

Vår bedömning baseras på enkätsvar, kommunens kostnadsläge, och den nuvarande resursfördelningsmodellen. Lärarnas synpunkter och upplevelser av resursbrist trots en signifikant ökning av kostnaderna per elev ger en indikation på att de ökade resurserna inte nödvändigtvis motsvarar en förbättring i skolans förmåga att uppfylla lagkrav och elevernas behov.

Den aktuella resursfördelningsmodellen i Tidaholm, som fokuserar på en likvärdig men inte kompensatorisk tilldelning av medel, verkar inte ta tillräcklig hänsyn till de unika behoven hos individuella skolor och elever. Detta understryker vikten av att inte bara säkerställa tillgången på resurser utan också att noggrant överväga hur dessa resurser prioriteras och används.

Högre resurstilldelning i skolverksamheten inte automatiskt resulterar i bättre utbildningskvalitet eller studieresultat. Snarare är det hur dessa medel används, hur effektivt de är i att möta de specifika behoven i skolorna, och hur väl de anpassas för att stödja elevernas måluppfyllelse, som är avgörande för att uppnå önskade resultat.

Vår analys pekar på att även om Tidaholms kommun har vidtagit åtgärder för att tilldela resurser och även ökat dessa, är det av yttersta vikt att kontinuerligt utvärdera och anpassa resursanvändningen. Detta för att säkerställa att de inte bara är tillräckliga utan också allokeras och används på det mest effektiva och ändamålsenliga sättet för att främja en högkvalitativ och likvärdig utbildning för alla elever i kommunen.

Personaltätheten i grundskolan i Tidaholms kommun har försämrats under de senaste åren. Låg personaltäthet kan innebära signifikanta utmaningar för skolans pedagogiska miljö. Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen är hög i Tidaholm även om den har minskat under de senaste 2 åren. Emellertid indikerar officiell statistik en successiv minskning av andelen lärare i heltidstjänster med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne för grundskolans årskurser 1 till 9 i Tidaholm kommun.

Som tidigare beskrivits har skolresultat i åk 9 försämrats efter 2021, parallellt med minskade personaltäthet, lägre andel med lärarlegitimation och lägre andel med pedagogisk högskoleexamen andel kvalificerad personal. Även om en korrelation mellan dessa faktorer har observerats, kan ett ev. orsakssamband inte fastställas eller förkastats utan ytterligare analys.

Flera av de intervjuade rektorer upplever att de inte har dåligt med ekonomiska resurser, däremot är de funder samma hur dessa resurser används i praktiken. Däremot menar rektorer att de saknar resurser utifrån kompetens. Det är stor brist i specialfunktionen, till exempel är det stor brist i utbildad specialpedagog/lärare.

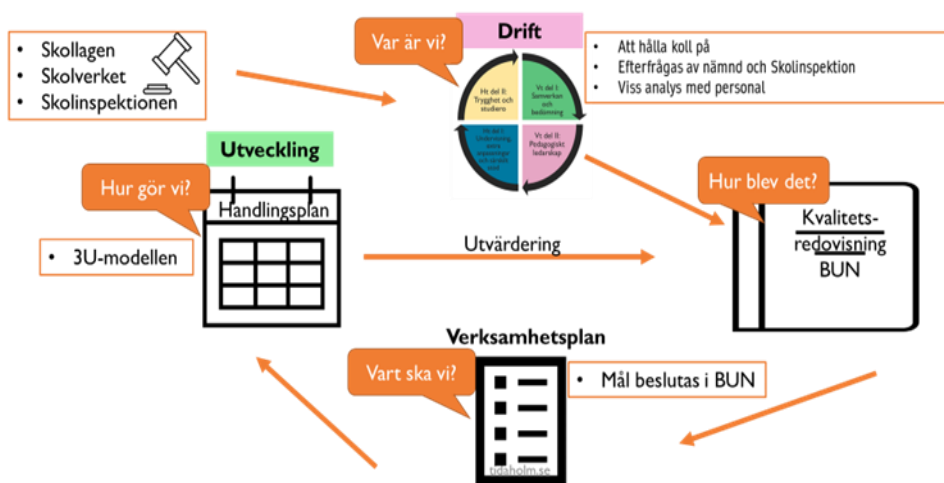
2.4 DET SYSTEMATISKA KVALITETSARBETE (SKA)

För att bedöma det systematiska kvalitetsarbetet inom barn- och utbildningsnämnden (BUN), särskilt i grundskolan, har vi granskat relevanta dokument och intervjuat nämndens presidium, skolchefen, kvalitetsstrateg/utvecklingsledare samt rektorer. Vi har också genomfört en enkätundersökning bland grundskolans lärare. Härnedan följer de mest betydande iakttagelserna från vår granskning.

2.4.1 Struktur för SKA

BUNs övergripande struktur för systematiska kvalitetsarbete (SKA) presenteras i nedan. Enligt skolchefen och kvalitetsstrateg/utvecklingsledare har det systematiska kvalitetsarbetet (SKA) i Tidaholm utformats för att säkerställa en hög och jämn kvalitet inom utbildningen.

Huvuddragen i SKA bygger på en samverkan mellan olika aktörer inom skolsystemet, med en tydlig struktur och ett förutbestämt flöde av processer och ansvarsområden.

Enligt de intervjuade utvecklas SKA:s övergripande ramverk i nära samarbete mellan nämnden och skolans rektorer. Rektorerens bidrag till SKA grundar sig i deras omfattande erfarenheter och kunskaper, vilket har varit avgörande för att forma och strukturera SKA. Denna modell framhäver en decentraliserad och erfarenhetsbaserad strategi för kvalitetsarbete.

SKA är utformad för att vara dynamisk och anpassningsbar, med möjligheten att genomgå förändringar för att spegla samhällsförändringar och aktuella händelser. Denna flexibilitet är central för att SKA kontinuerligt ska vara relevant och effektiv i sitt syfte.

Inom ramen för SKA har rektorerna ett uttalat ansvar för planering, uppföljning och utveckling av utbildningen på sina enheter, i enlighet med huvudmannens riktlinjer. Processen för SKA involverar all skolpersonal, inklusive lärare och förskolelärare, samt elever och vårdnadshavare.

En viktig aspekt av SKA är samverkan mellan förvaltningsledningen och rektorerna. Rektorerna spelar en central roll i att samla in och presentera kvalitetsredovisningar och handlingsplaner, som sedan analyseras av förvaltningsledningen. Denna analys ligger till grund för utformningen av övergripande verksamhetsmål, där regelbundna avstämningar säkerställer att målen är aktuella och relevanta.

SKA stödjer också kollegialt lärande och samarbete genom olika forum på skolnivå, som veckovisa avstämningar, trygghetsgrupper och ledningsgrupper. Dessa forum betonar vikten av flexibilitet och lokal anpassning inom skolorganisationen.

Kvalitetsarbetet på enhetsnivå följer en modell, uppdelad i fyra delar baserade på Skolinspektionens granskningsområden. Denna struktur bidrar till en kontinuerlig uppföljning och säkerställer att inga viktiga aspekter förbises. Rektorerens och personalens engagemang i dessa områden är centrala för att följa upp och analysera verksamheten.

SKA-arbetet genomgår en årlig cykel, där varje termin inleds med en specifik fokusdel, vilket understryker ett engagemang för kontinuerlig utveckling och anpassning.

Handlingsplanerna som tas fram av förvaltningen baseras på kommunens strategiska mål och innehåller specifika verksamhetsmål, som revideras årligen baserat på utvecklingsbehov identifierade genom SKA.

Genom denna struktur och tillvägagångssätt är SKA i Tidaholms kommun utformad för att kontinuerligt stödja och förbättra kvaliteten inom skolverksamheten, genom en tydlig ram av samverkan, ansvarsfördelning och flexibel anpassning.

Implementering och utmaningar

Det framkommer att utvecklingen av SKA varierar mellan olika delar av skolverksamheten, där vissa delar fortfarande är i början av processen. Enligt skolchefen och kvalitetsstrateg/utvecklingsledare står skolan inför en stor kulturförändring som beräknas ta flera år.

Kvalitetsstrateg/utvecklingsledare understryker att målet är att identifiera problem inom den egna verksamheten och presentera dessa för politiken, vilket i sin tur ska leda till skapandet av relevanta och hanterbara mål för varje del av organisationen. Skolchefen belyser att mycket tid och energi har lagts på att engagera rektorer och lärare i SKA arbete. Det har varit en utmaning att få lärare att identifiera och hantera problem i sin egen verksamhet, och det har krävts en förändring i arbetssätt.

Det påpekas att lärarna inte har fått några nya uppdrag "uppifrån" under året, utan har i stället fått möjlighet att självständigt arbeta med problem och kvalitetsfrågor inom sitt ansvarsområde. Detta har dock lett till svårigheter i att förstå det egna ansvaret och behovet av egna förändringar, vilket har varit en utmaning att kommunicera.

Kvalitetsstrateg/utvecklingsledare framhåller även utmaningen i att få medarbetare att förstå vikten av att arbeta med sina egna problem och utmaningar.

Det nya arbetssättet kräver mer dokumentation, analys, och forskningsbaserad metodik, vilket ställer högre krav på alla involverade. Det framhålls att kollegiala diskussioner om problem och utmaningar bör användas för att utvärdera och utveckla undervisningen.

Skolchefen tar upp vikten av att rektorer förstår betydelsen av ett systematiskt kvalitetsarbete, då det ligger till grund för resursfördelning, organisationsstruktur och pedagogiskt stöd. Det framkommer att det har varit svårt att få vissa rektorer att prioritera detta arbete, då de upplever att de har många andra uppgifter att hantera.

Enligt kvalitetsstrateg/utvecklingsledare, finns det en kunskap/kompetens/prioriteringsbrist hos vissa rektorer att arbeta för ökad likvärdighet mellan skolor. Det har varit utmanande att bygga upp en kultur som stöder detta syfte. Kvalitetsutvecklaren betonar även behovet av att koppla samman kommunens arbete med det nationella kvalitetssystemet för att uppnå enhetliga och effektiva processer på alla nivåer.

Tillämpning i praktiken

Rektorerna beskriver att de arbetar med fyra huvuddelar i kvalitetsarbetet under ett läsår. Dessa delar omfattar uppföljning och dokumentation av resultat, vilka sedan integreras i en övergripande kvalitetsrapport.

Trots detta, framkommer det att underlagen inte tillräckligt adresserar grundorsakerna till varierande eller sjunkande studieresultat, vilket pekar på en brist i analyserna av orsak och verkan. En del rektorer påpekar att stöd är tillgängligt från kvalitetsavdelningen vid behov, men det finns frågor kring om det nuvarande arbetet verkligen når kärnan i problematiken gällande kunskapsresultat och måloppfyllelse.

Rektorerna uttryckte behovet av att kunna jämföra resultat på skolnivå för att dra lärdomar och identifiera bästa praxis. Det framkom att det finns ett behov av en mer konsekvent metodik för att sammanställa och analysera statistik kring elevresultat och måloppfyllelse, med en önskan om en central roll för detta arbete. Det finns en strävan efter att förbättra analys och jämförelse av skolresultat över skolor och skolområden, särskilt i åk 6 och 9, för att få bättre insikt i korrelationen mellan nationella prov och slutbetyg. Det framgår även att pedagogiskt ledarskap varierar mellan skolområdena, med olika

strukturer och forum för samverkan. Dock, enligt vissa rektorer, saknas det strukturerade och systematiserade dialoger mellan rektorer över olika skolområden.

Vidare rapporterar rektorer om tidigare genomförda resultatdialoger och analyser av skolresultat i samarbete med kvalitetsavdelningen. Dessa möten har varit en del av kollegialt lärande, men sådana strukturerade dialoger tycks inte vara en regelbunden praxis längre.

En gemensam uppfattning är att det finns en övergripande struktur för kvalitetsarbetet, men det finns även en känsla av att rektorerna är pressade och har svårt att fullt ut engagera sig i detta arbete. Detta påverkar i sin tur möjligheterna till en grundlig analys och utvärdering av insatser och studieresultat.

Det finns det en upplevd brist på struktur och systematik i dialoger och analyser, vilket kan påverka möjligheterna att identifiera och adressera orsakerna till bristande måloppfyllelse. Det finns även en efterfrågan på mer övergripande och kontinuerliga strukturer för att säkerställa en mer effektiv uppföljning och utveckling inom kvalitetsarbetet

Baserat på enkätsvar från *lärare* i grundskolan och fria kommentarer framkommer det att det finns en uppskattning för de så kallade "stoppveckorna", vilka infaller var sjätte vecka. Under dessa veckor ges tid för reflektion och framtidsinriktad planering, vilket bidrar till ett flexibelt och nulägesanpassat arbetssätt. Denna periodiska reflektion ses som en styrka för ett kontinuerligt och praktiskt relevant kvalitetsarbete.

Trots denna positiva inställning till stoppveckorna, lyfter lärarna fram flera utmaningar. En återkommande punkt är personalbristen, vilken tvingar lärarna att hantera akuta situationer och avleder fokus från det systematiska kvalitetsarbetet. Vidare nämns tidsbristen och att den dedikerade tiden för kvalitetsarbete inte är väl avgränsad från andra arbetsuppgifter, vilket skapar svårigheter för hela arbetslaget att engagera sig fullt ut.

Ett annat område av bekymmer är svårigheten att få en översiktlig bild av kvalitetsarbetet. Detta verkar delvis bero på att förstelärare har huvudansvaret, vilket kan leda till att övriga lärare upplever arbetet som abstrakt och otillgängligt.

Det framkommer också att det saknas stödjande strukturer och att dokumentationen kan vara tolkningsbar och oklar, vilket komplicerar implementeringen av kvalitetsarbetet.

Lärarna framför att rektorns ansvar och närvaro är centralt i kvalitetsarbetet, men frånvaron av en stabil och närvarande ledning, tillsammans med frekventa personalbyten, skapar en osäker miljö som undergräver kontinuiteten och effektiviteten i arbetet.

Kvalitetsarbetet beskrivs ibland som en administrativ börda som genomförs mer för formens skull än för dess substans. Sammantaget tyder enkätsvar och kommentarerna på att lärarna ser potential i ett reflekterande och dynamiskt kvalitetsarbete men att dess genomförande är förhindrat av strukturella och organisatoriska hinder.

En av de *politiker* som har intervjuas uppger att det hon har fått information om att rektorer och personalen önskar mindre dokumentation, så att de kan fokusera i klassrummet, förbereda, ge eleverna de de behöver för att lyckas med resultat

Bedömning och kommentar

[Har säkerställt att det finns en ändamålsenlig systematisk kvalitetsarbetet \(SKA\) på alla nivåer i organisationen?](#)

Vår samlade bedömning är att BUN till stor del har säkerställt finns en ändamålsenlig systematisk kvalitetsarbetet (SKA) på alla nivåer i organisationen?

Vår bedömning baseras på följande iakttagelser och slutsatser:

Det strukturerade ramverket och engagemanget från skolchefen, kvalitetsstrategen/utvecklare, rektorerna och lärarna är lovande aspekter av SKA. Det finns en tydlig struktur och en ambition att skapa ett system som är dynamiskt och anpassningsbart till samhällsförändringar och aktuella behov. Rektorernas centrala roll i att forma och genomföra SKA, baserat på deras erfarenheter och kunskaper, är också en styrka i systemet.

Emellertid, de framkomna utmaningarna och bekymren från skolchefen, kvalitetsstrategen, rektorerna och lärarna kan inte ignoreras. De betydande utmaningarna gällande arbetsbelastning, omfattande dokumentationskrav och frågor kring relevans och ändamålsenlighet av SKA är kritiska problem som behöver åtgärdas. Dessa utmaningar, kombinerat med den nedåtgående trenden i studieresultat och måluppfyllelse, pekar på att SKA i sin nuvarande form inte fullt ut uppfyller sitt syfte.

Det faktum att lärarna och rektorerna känner sig överväldigade av dokumentationskraven och ifrågasätter SKA:s relevans understryker behovet av att omvärdera systemet. Det är avgörande att SKA inte bara är strukturerat och omfattande, utan också praktiskt genomförbart och direkt kopplat till förbättring av undervisning och lärande.

Det verkar som att SKA, trots sina goda intentioner, inte har kunnat genomföras på ett sätt som aktivt stödjer och förbättrar utbildningsresultaten. Det är dock viktigt att ha i åtanke att det tar tid innan strukturella förändringar och framför allt kulturella förändringar slår igenom och resulterar i synliga effekter. Detta är också en viktig aspekt att beakta när man utvärderar effektiviteten av systematiska förändringar som det systematiska kvalitetsarbetet (SKA) i Tidaholms kommun.

Medan det finns betydande styrkor i SKA:s struktur och syfte, indikerar de praktiska utmaningarna och bristerna i dess genomförande att systemet delvis är ändamålsenligt. För att fullt ut uppnå sitt syfte, är det viktigt att fortsätta övervaka och utvärdera SKA:s framsteg och vara beredd att göra revideringar och justeringar om nödvändigt, samtidigt som man erkänner att signifikanta förändringar ofta kräver tålamod och tid. Det är viktigt att SKA möter behoven hos de som arbetar med det dagligen och för att säkerställa att det leder till konkreta förbättringar i utbildningskvaliteten och elevresultaten.

På huvudmannanivå har det systematiska kvalitetsarbetet identifierats som undermåligt och otillräckligt strukturerat, vilket även politikerna har bekräftat. Detta pekar på en avsaknad av en konsoliderad strategi för kvalitetsarbete som effektivt binder samman de olika nivåerna i organisationen.

[Finns tillfredställande rutiner och insatser för att fånga elever som riskerar att inte nå de nationella kunskapsmålen?](#)

Vår samlade bedömning är att det till stor del finns tillfredställande rutiner och insatser för att fånga elever som riskerar att inte nå de nationella kunskapsmålen.

Vår bedömning baseras på följande iakttagelser och slutsatser:

Utifrån den information som framkommit i samband med intervjuer och dokumentgranskningen, verkar det finnas etablerade strukturer och processer för att identifiera och stödja elever som riskerar att inte nå de nationella kunskapsmålen. Dock indikerar den samlade informationen att dessa inte tillämpas konsekvent eller effektivt. De intervjuade representanter för högstadieskolan upplever att elever med

extra behov ibland identifierares för sent, särskilt i övergången till högstadiet - problem blir ofta upptäckta först i högstadiet (åk 7).

Trots att det finns åtgärdsplaner som upprättas av specialpedagoger, verkar genomförandet vara begränsat på grund av resursbrist. Detta baseras på uppgifter som visar att lärarna känner att de inte har tillräckligt med tid eller resurser för att fullt ut implementera dessa planer. Dessutom pekar vissa på att det kan finnas ett överdrivet fokus på trygghet i skolan, på bekostnad av att utmana eleverna akademiskt, vilket kan ha bidragit till att vissa elevers behov inte uppmärksammas tillräckligt.

En annan viktig aspekt är bristen på effektiv kommunikation och samverkan mellan olika skolstadier. Denna brist på samordning kan ha haft en negativ inverkan på möjligheten att erbjuda ett kontinuerligt och effektivt stöd för eleverna genom deras skolgång.

Sammanfattningsvis tyder de tillgängliga uppgifterna på att även om det finns rutiner och strukturer för att identifiera och stödja elever i behov, så räcker dessa inte till i praktiken. Det krävs en ökad konsekvens i tillämpningen, förbättrade resurser, tidigare identifiering och intervention, samt starkare samordning mellan skolstadier för att förbättra effektiviteten i dessa processer.

Finns tillfredställande rutiner och insatser för att ge elever som redan når kunskapsmålen ytterligare intellektuell stimulans?

Vår samlade bedömning är att det till stor del finns rutiner och insatser för att ge elever som redan når kunskapsmålen ytterligare intellektuell stimulans?

Vår bedömning baseras på följande iakttagelser och slutsatser:

Baserat på intervjuer med skolans rektorer, framgår det att skolan tillämpar en differentierad undervisningsmetod. Denna metod innebär att elever som överträffar standardkraven ges möjligheter att bistå sina kamrater, vilket kan ses som en form av intellektuell stimulans. Dock verkar denna insats vara mer av en biprodukt av den pedagogiska processen snarare än en dedikerad strategi för att främja högpresterande elevers utveckling. Det framkommer även att specialundervisning erbjuds, men detta tycks vara mer av en undantagsåtgärd än en integrerad del av skolans rutiner.

Vidare indikerar jämförelser med andra kommuner att skolans resultat, såsom behörighetsprocenten till gymnasiet, är relativt goda. Trots detta är meritvärdena relativt låga och har dessutom minskat under det

senaste året. Denna trend kan tolkas som ett tecken på att skolans nuvarande inriktning, som främst fokuserar på elever som riskerar att inte nå studieresultatet, inte fullt ut tillgodoser behoven hos de elever som redan når eller överstiger kunskapsmålen.

Sammanfattningsvis, även om grundskolan visar prov på insatser för att stödja elever över ett brett prestationspektrum, framträder en tendens att prioritera stöd till de elever som kämpar med sina studier. Insatserna för att stimulera högpresterande elever är närvarande men inte lika uttalade eller systematiska. Denna obalans kan innebära att de befintliga rutinerna och insatserna inte kan anses vara helt tillfredsställande för att ge elever som redan når kunskapsmålen den intellektuella stimulans de behöver. Det är därför rekommenderat att skolan omvärderar och eventuellt stärker sina metoder för att stödja högpresterande elever. Detta skulle inte bara skapa en mer balanserad pedagogisk strategi utan också bidra till att uppmuntra och främja akademisk excellens bland dessa elever.

2.5 ANALYS OCH ÅTGÄRDER

Enligt de uppgifter vi har tagit del av har nämnden inte efterfrågat, och det har inte heller genomförts, någon särskild utredning eller djupanalys beträffande de svajande och vikande studieresultaten samt måluppfyllelsen i grundskolans högstadium. Dessa studieresultat och deras bakomliggande orsaker har inte analyserats detaljerat. Däremot har vi, i samband med våra intervjuer med nämndens presidium (två politiker, benämnda P1 respektive P2), skolchefen och kvalitetsstrategen/utvecklaren (hädanefter kallade skolchefen respektive kvalitetsstrateg), samt ett antal rektorer från både låg-/mellanstadier och högstadiet (hädanefter kallade rektorer), inhämtat information. Vi har också genomfört en enkät riktad till lärarna, där vi ställde frågor relaterade till detta område, och de hade även möjlighet att lämna egna kommentarer (hädanefter kallade lärare).

Från BUN presidiums sida, där P1 och P2 representerar olika synvinklar, framgår det en oro över den negativa trenden i studieresultaten. P1 fokuserar på behovet av djupgående analyser och pekar på socioekonomiska faktorer som en viktig aspekt, betonande att en lägre andel elever med högutbildade föräldrar i Tidaholm kan vara en bidragande orsak. Detta återspeglar en förståelse för att lokala socioekonomiska förhållanden kan ha en direkt påverkan på elevernas studieprestationer. P2, å andra sidan, lägger större vikt vid pandemins inverkan och resursbristsituationen i skolan, inklusive personalomsättning och sjukskrivningar. Denna synpunkt understryker hur externa faktorer och organisatoriska utmaningar kan spela en stor roll i skolans framgång.

Skolchefen och kvalitetsstrategen tar upp en annan viktig aspekt som rör Tidaholms särskilda karaktär som en traditionell bruksort. Deras observationer om att tidigare var det vanligt att elever gick direkt från skolan till arbetslivet, ibland utan att slutföra sina studier, ger en förståelse för hur historiska och kulturella förhållanden kan påverka inställningen till utbildning och lärande i samhället. De betonar också att det har varit ett starkt fokus på att säkerställa att elever uppnår behörighet i åk 9, men mindre fokus på att höja elevernas meritvärden, vilket kan ha bidragit till de svajande resultaten.

Rektorerna belyser flera viktiga punkter, inklusive skillnader i studieresultat mellan olika skolor, och poängter att dessa skillnader inte enbart kan förklaras med socioekonomiska faktorer. De tar upp hög personalomsättning och förändringar i ledningsstrukturerna som problematiska aspekter, särskilt i Rosenberskolan, där dessa faktorer kan ha haft en direkt inverkan på undervisningskvaliteten. Vidare noterar de att förändringar i betygssättningen, där slutbetyg i åk 9 nu korrelerar bättre med resultaten i nationella prov, kan ha bidragit till en mer korrekt bedömning av elevernas kunskapsnivå. Dessutom nämns ökad frånvaro efter pandemin som en faktor som kan ha bidragit till de försämrade studieresultaten.

Lärarna lyfter fram behovet av att utveckla och förbättra undervisningsmetoder. De påtalar hinder som personalbrist och bristande kontinuitet, vilket påverkar kvaliteten på undervisningen. De betonar också bristen på speciallärare och pedagoger, och hur det påverkar genomförandet av åtgärdsprogram för elever. Lärarnas perspektiv ger en inblick i de dagliga utmaningarna i klassrummet och hur dessa påverkar elevernas lärande och studieframgång.

Sammanfattningsvis framkommer det att situationen i Tidaholms kommuns grundskolan är resultatet av en kombination av faktorer, där socioekonomiska förhållanden, resursbrist, pedagogiska utmaningar, pandemins effekter och historiska samt kulturella aspekter alla spelar en roll. Det finns både samstämmighet och olikheter i uppfattningarna bland de olika befattningarna, vilket understryker behovet av en mångfacetterad och djupgående analys för att fullständigt förstå och effektivt adressera de underliggande orsakerna till de svajande och vikande studieresultaten och måluppfyllelsen i Tidaholms kommun.

Bedömning och kommentar

Har nämnden genomfört analys av och identifierat grundorsaker och problemområden som kan förklarar den nedåtgående trend av studieresultat och måluppfyllelse i högstadiet (åk 9) under de senaste åren?

Vår samlade bedömning är att nämnden till viss del har analyserat och identifierat grundorsaker och problemområden som kan förklarar den nedåtgående trend av studieresultat och måluppfyllelse i högstadiet (åk 9) under de senaste åren.

Vår bedömning baseras på följande iakttagelser och slutsatser:

Baserat på de underlag vi tagit del av verkar det som att nämnden inte har genomfört en heltäckande och systematisk analys av grundorsakerna till de varierande studieresultaten och måluppfyllelsen. De intervjuade parterna har visserligen lyft fram en rad olika potentiella orsaker och problemområden, men det finns inga tydliga indikationer på att dessa observationer har samlats in, analyserats och sammanställts i en formell och strukturerad process av nämnden.

BUN presidium, framför allt P1, betonar frånvaron av detaljerade analyser för att förstå de bakomliggande orsakerna till de svajande studieresultaten.

Även om de intervjuade politiker och tjänstepersoner har presenterat ett antal potentiella orsaker och problemområden, verkar dessa perspektiv vara isolerade och inte integrerade i en samlad analys. Det saknas en tydlig indikation på att nämnden har sammanställt och utvärderat dessa olika synvinklar för att forma en enhetlig förståelse av situationen.

Baserat på uttalanden från skolchefen och kvalitetsstrategen, samt rektorer och lärare, verkar fokus ha legat mer på individuella eller specifika aspekter snarare än en holistisk granskning. Till exempel, diskussionen om Tidaholms karaktär som bruksort eller betoningen på socioekonomiska faktorer, utan en bredare kontext. Det finns inga indikationer på att resultat från någon formell analys har kommunicerats tydligt och systematiskt, varken inom nämnden eller till de berörda skolorna och lärarna.

Sammanfattningsvis tyder den insamlade informationen på att nämnden inte har genomfört en fullständig och detaljerad analys av grundorsakerna och problemområdena som kan förklara den nedåtgående trenden av studieresultat och måluppfyllelse i högstadiet under de senaste åren. I stället verkar olika aktörer inom skolsystemet ha identifierat flera potentiella faktorer (se tidigare beskrivning), men dessa har inte samlats och analyserats i en sammanhängande och strukturerad process av nämnden.

Har nämnden vidtagit adekvata åtgärder för att bryta nedåtgående trend av studieresultat och måluppfyllelse i högstadiet (åk 9) under de senaste åren?

Vår samlade bedömning indikerar att det är svårt att göra en heltäckande bedömning av nämndens åtgärder för att adressera de varierande studieresultaten och måluppfyllelsen i högstadiet (årskurs 9) under de senaste åren. Denna slutsats baseras på avsaknaden av en systematisk och grundlig analys av de underliggande orsakerna till dessa variationer. Utan denna analys är det problematiskt att utvärdera om nämndens vidtagna åtgärder är adekvata. Trots denna begränsning kan vi konstatera att nämnden och förvaltningen har genomfört diverse insatser för att adressera problematiken. Dessa inkluderar omorganisation i skolområdena för att främja inkludering och öka likvärdigheten mellan skolor, införandet av ett tvårektorssystem för att stärka det pedagogiska ledarskapet och kvalitetsarbetet, översyn av betygssättningen, förbättrade åtgärder för trygghet i skolan, implementering av kollegialt lärande, SPSM samt involvering av forskare och deltagande i kvalitetsdialoger med Skolverket, Skolinspektionen, och Forskningsinstitut, samt samarbeten inom Skaraborgs Kommunalförbund. Här vill vi särskilt lyfta följande åtgärder/insatser:

Trygghet och Studiero

Under de senaste åren har Tidaholms kommun intensifierat sina ansträngningar för att främja trygghet och studiero inom grundskolan. Enligt intervjuer har denna strategi varit framgångsrik. Detta framgår av Skolinspektionens enkäter, där kommunens grundskolor rankas bland de bästa i Sverige med avseende på trygghet och studiemiljö, en bedömning baserad på lärarnas och elevernas upplevelser. Trots en framgångsrik förbättring av skolmiljön, har studieprestationer och måluppfyllelse i grundskolan, särskilt på högstadienivå, inte uppnått förväntade nivåer. Denna observation har väckt förvåning bland intervjuade tjänstemän. Det framhålls att de svajande resultaten inte kan attribueras till bristande trygghet, utan snarare till andra faktorer.

Vi vill betona att en känsla av trygghet inte nödvändigtvis leder till högre akademiska prestationer. Medan trygghet och studiero utgör en grundläggande del för ett gynnsamt lärandeklimat, finns det flera andra viktiga faktorer som påverkar studieresultaten. Dessa inkluderar undervisningskvalitet, läroplanens utformning, elevernas motivation och stöd hemifrån. Vår analys understryker vikten av att upprätthålla en balans mellan att skapa en trygg och lugn miljö och att stimulera eleverna akademiskt. En överdriven

fokusering på endast en av dessa aspekter kan leda till att det andra området blir försummat. Denna insikt är särskilt relevant för låg- och mellanstadiets pedagogiska utformning.

Gemensamma insatser inom Skaraborgs Kommunalförbund (KF)

Under det senaste året har skolchefer från de 15 kommunerna inom Skaraborgs Kommunalförbund (KF) etablerat ett nära samarbete för att främja trygghet och studiero i skolorna. Ett nytt initiativ, som initierats av Västra Götalandsregionen, har lagts till deras ansvarsområden. Denna nya satsning fokuserar på att öka antalet elever som fullföljer sina studier och blir behöriga i årskurs 9. För att uppnå detta har gruppen inlett ett arbete med att analysera och identifiera orsaker till varför vissa elever inte uppnår dessa mål. Dessa insikter kommer att ligga till grund för strategiska åtgärder som syftar till att höja studieresultaten i Skaraborgs KF:s skolor

Kartläggningsplan

Inom förvaltningen och skolorna har en kartläggningsplan utvecklats och är för närvarande under implementering. Denna plan fokuserar på en omfattande granskning av ämnen som svenska, engelska och matematik. Arbetet med planen kräver betydande ansträngningar och tid från rektorernas och personalens sida. Detta är avgörande för att identifiera bakomliggande orsaker till bristande måluppfyllelse och för att skapa en mer heltäckande bild av situationen.

Omorganisation och SKA - arbetet

Är dessa två åtgärder/insatser är värda att nämna. (har beskrivits tidigare i rapporten).

Vår uppfattning att ovan nämnda bör ge en bra grund och förutsättningar för det fortsatta kvalitetsarbetet för ökad måluppfyllelse och högre kunskapsresultat. Trots dessa insatser fortsätter dock den negativa trenden, vilket gör det svårt att bedöma om de vidtagna åtgärderna är tillräckliga eller relevanta. En del av förklaringen kan ligga i att det tar tid för åtgärder att visa effekt, men den grundläggande orsaken till problemen har ännu inte identifierats, vilket försvårar bedömningen av åtgärdernas relevans och förväntade effekter.

Med tanke på detta bör nämnden genomföra en fördjupad analys av de bakomliggande orsakerna till de negativa trenderna. Baserat på denna analys bör nämnden omvärdera och justera de pågående insatserna, avveckla de som visar sig vara irrelevanta, och utveckla nya strategier som bättre adresserar de identifierade problemen. Vidare är det viktigt att nämnden säkerställer regelbundna och noggranna

uppföljningar och utvärderingar av de vidtagna åtgärderna och deras effekter. Denna process bör innefatta en proaktiv och kraftfull respons från nämndens sida, baserad på uppföljningsresultaten, för att effektivisera insatserna och säkerställa att tid och resurser allokeras mot de mest effektiva åtgärderna. Vi är medvetna om att detta är en utmanande och komplex process, men det är av yttersta vikt att dessa steg tas för att förbättra situationen.

2.6 UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING (huvudmannanivå)

För att bedöma om barn- och utbildningsnämnden har säkerställt en tillfredställande återrapporering och utvärdering av grundskolans studieresultat/måluppfyllelse samt om nämnden agerat på ett adekvat och tillfredställande sätt vid identifierade och befarande studieresultat/måluppfyllelse har vi dels granskat relevant dokumentation, till exempel delårsredovisning, årsredovisning, nämndprotokoll, dels intervjuat ledamöter i nämndens presidium. Nedan presenteras de relevanta iakttagelser och noteringar från våra dokumentanalyser och intervjuer.

Enligt riktlinjer för systematiskt kvalitetsarbete, som nämnden utformat, framgår det att nämndens ansvar sträcker sig till att säkerställa en kontinuerlig och systematisk process för planering, uppföljning och utveckling av utbildningsverksamheten, i enlighet med skollagen.

Genom granskning av nämndprotokoll för perioden november 2022 till november 2023, observerades att nämnden primärt tar del av information om skolans kvalitetsarbete och studieresultat genom delårsrapporter, årsredovisningar och muntlig information från skolchefen, som närvarar vid samtliga sammanträden. Det är dock svårt att bedöma i vilken utsträckning denna information behandlar måluppfyllelse och kunskapsresultat, då denna punkt presenteras som en informationspunkt.

Det framgår vidare att rektorerna sällan deltagit i nämndsammanträden under den observerade perioden. Dessutom har nämndens ordförande endast gjort några enstaka besök vid enheterna och ett planerat verksamhetsbesök.

Det finns för närvarande inga systematiska kvalitetsdialoger mellan politiker och tjänstepersoner, vilket indikerar en brist på forum för dialog och diskussion kring kvaliteten och måluppfyllelsen i grundskolan.

Enligt de intervjuade politiker verkar det finnas ett bristande intresse för kvalitetsfrågor hos nämndens ledamöter, även när möjligheten ges, och en brist på efterfrågan och uppföljning av föreslagna åtgärder och deras effekter.

Vidare noteras att rapporterna och underlagen som delges nämnden ofta innehåller statistik och en beskrivande resultatanalys, men saknar djupgående analyser av orsakerna till bristande studieresultat och måluppfyllelse. Detta begränsar nämndens möjlighet att förstå och agera på bakomliggande faktorer. En brist på orsak-verkan analyser gör det svårt att förstå varför vissa resultat ser ut som de gör.

Slutligen, vid vår genomgång av nämndens protokoll, observerades att nämnden tar emot och behandlar information om studieresultat i grundskolan, men tenderar att godkänna denna information utan ytterligare kommentarer, tillägg eller beslut. Det finns inga indikationer på att nämnden har fattat särskilda beslut eller gett förvaltningen uppdrag att utreda och presentera bakomliggande orsaker till svajande studieresultat i grundskolan. Även om sådana diskussioner kan ha förekommit muntligt vid nämndmöten eller i andra forum, framgår detta inte av de granskade protokollen.

Bedömning och kommentar

[Har BUN säkerställt en tillfredställande återrapporering och utvärdering av grundskolans resultat/måluppfyllelse? Och att nämnden agerar på adekvat sätt vid ev. avvikelse?](#)

Vår samlade bedömning är BUN till viss del säkerställt en tillfredställande återrapporering och utvärdering av grundskolans resultat/måluppfyllelse. Vår bedömning är nämnden inte heller agerat på adekvat och tillfredställande sätt vid identifierad avvikelse i studieresultatet.

Vår bedömning baseras på följande iakttagelser och slutsatser:

Vi kan konstatera att nämnden erhåller rapporter och muntlig information som ger en viss översikt över grundskolans prestationer och kvalitetsarbete. Detta visar att en grundläggande återrapporering och översyn sker. Emellertid är kvaliteten och djupet i dessa rapporter och analyser begränsade, särskilt avseende orsaksanalyser till varför vissa studieresultat är bristande. Detta bristande djup i utvärderingen försvagar nämndens förmåga att fullt ut förstå och adressera de underliggande faktorerna bakom resultaten.

Trots att nämnden regelbundet tar emot information om studieresultatet, kan vi utifrån det tillgängliga underlaget inte se att de agerar proaktivt för att adressera eller utreda de bakomliggande orsakerna till

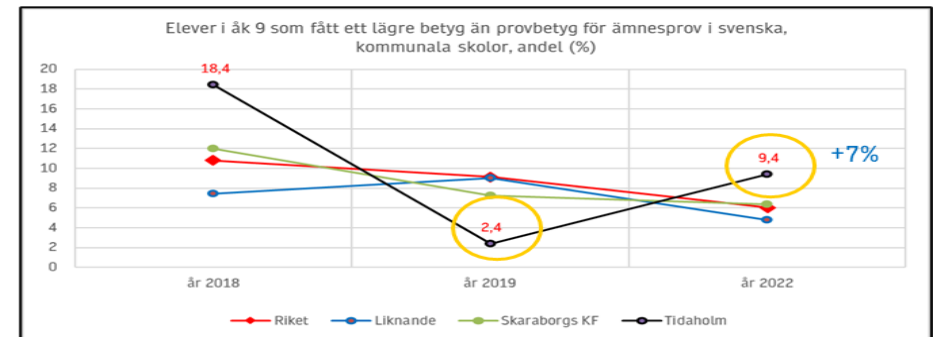
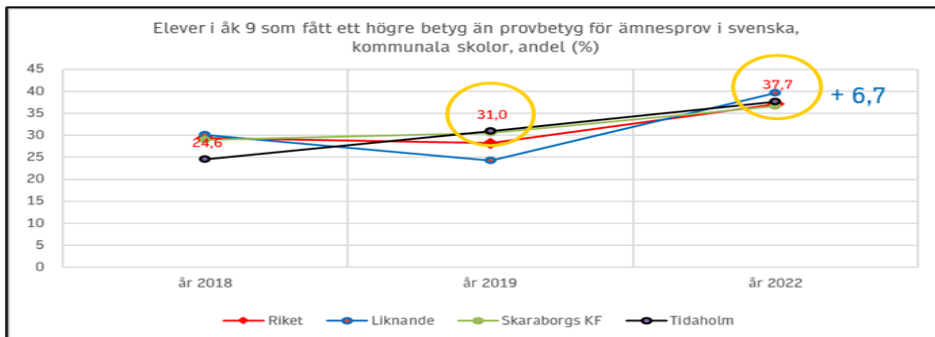
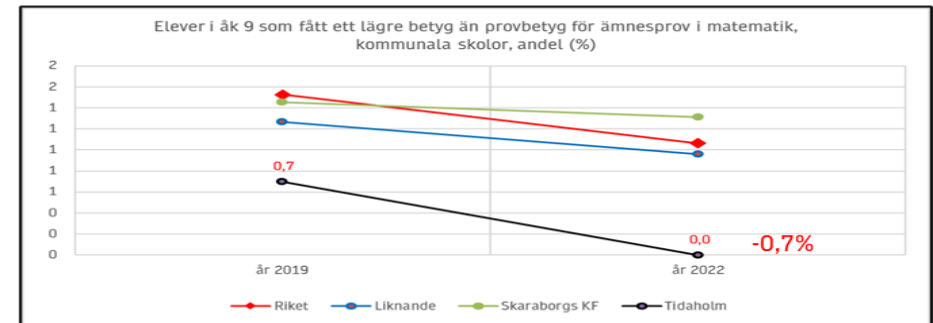
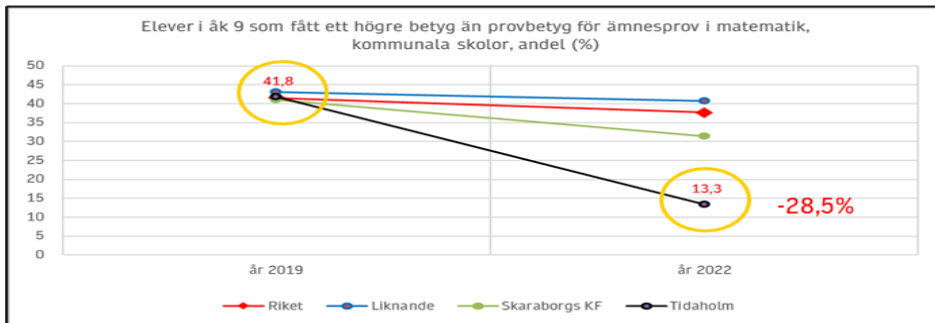
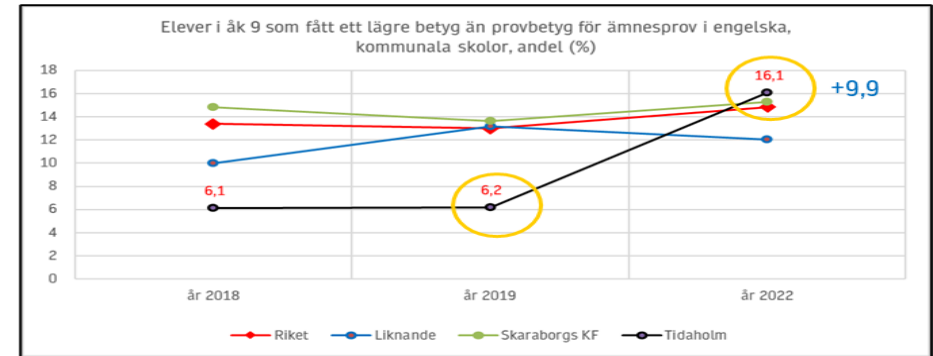
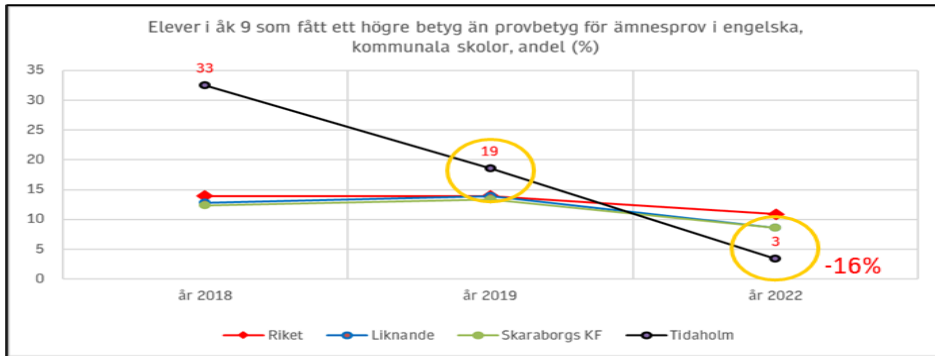
dessa resultat. Nämnden tenderar att godkänna rapporterad information utan ytterligare diskussion, analys eller beslut, vilket pekar på en brist på adekvat åtgärdande.

Avsaknaden av regelbundna och strukturerade kvalitetsdialoger mellan politiker och tjänstepersoner, tillsammans med en uppenbar brist på engagemang för kvalitetsfrågor bland nämndens ledamöter, tyder på en brist på djupgående engagemang i skolans kvalitets- och utvecklingsarbete. Denna brist på engagemang och dialog försvårar en effektiv uppföljning och utvärdering av skolans prestationer och utvecklingsbehov.

Medan vissa grundläggande återrapporteringar och utvärderingar av studieresultat och måluppfyllelse förekommer, indikerar bristerna i analysens djup, nämndens reaktiva inställning, och brist på engagemang för kvalitetsfrågor att nämndens arbete i denna aspekt endast uppfyller kraven till viss del. Detta innebär att det finns områden för förbättring för att säkerställa en mer effektiv och omfattande hantering av skolans studieresultat och måluppfyllelse.

BILAGOR

Bilaga 1 - Skillnad slutbetyg och nationellt prov

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the “Deloitte organization”). DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more.

Deloitte provides industry-leading audit and assurance, tax and legal, consulting, financial advisory, and risk advisory services to nearly 90% of the Fortune Global 500® and thousands of private companies. Our professionals deliver measurable and lasting results that help reinforce public trust in capital markets, enable clients to transform and thrive, and lead the way toward a stronger economy, a more equitable society and a sustainable world. Building on its 175-plus year history, Deloitte spans more than 150 countries and territories. Learn how Deloitte’s more than 415,000 people worldwide make an impact that matters at www.deloitte.com.

Our advice is prepared solely for the use of the client. You may not disclose it or its contents to any other person without our prior written consent. No other person may rely on the advice and we accept no responsibility to any other person.

© 2023 For more information, contact Deloitte AB.